

**Zavod za javno zdravlje
Čuprija "Pomoravlje"
u Čupriji**

**Centar za analizu, planiranje
i organizaciju zdravstvene zaštite
biostatistiku i informatiku u zdravstvu**

**ANALIZA ZDRAVSTVENOG STANJA
STANOVNIŠTVA POMORAVSKOG
OKRUGA
ZA 2009. GODINU**

Čuprija, 2010.

1. VITALNO-DEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE POMORAVSKOG OKRUGA

Stanovništvo, kao dinamična pojava se stalno menja, kreće. Prirodno kretanje stanovništva podrazumeva promene u ukupnom broju stanovnika kao posledica rađanja (natalitet) i umiranja (mortalitet). Broj rođenih je pozitivna a broj umrlih negativna komponenta kretanja stanovništva.

Vitalni pokazatelji za 2009. godinu po opštinama i na nivou Pomoravskog okruga, dobijeni su iz zvaničnih podataka Zavoda za statistiku.

Vitalni pokazatelji stanovništva Pomoravskog okruga u 2009. god

R. Br	OPŠTINE	Procenjeni broj stanovnika	ŽIVOROĐENI		UMRLI				stopa smrtno- sti odojča- di	stopa prirodnog priraštaja	MRTVORO- ĐENI		
					ukupno		odojčad						
			broj	stopa nataliteta	broj	stopa mortaliteta	broj	%	broj	%	broj	stopa	
1	Despotovac	23093	149	6.5	484	21.0					-14.5	1 6.7	
2	Jagodina	69949	688	9.8	1081	15.5	4	0.4			5.8	-5.6 4 5.8	
3	Paraćin	55973	489	8.7	950	17.0	7	0.7	1	0.11	14.3	-8.2 2 4.1	
4	Rekovac	11567	63	5.4	281	24.3	2				31.7	-18.8	
5	Svilajnac	23917	174	7.3	470	19.7	1	0.2			5.7	-12.4 1 5.7	
6	Čuprija	31687	255	8.0	533	16.8	1	0.2			3.9	-8.8	
POMORAVSKI OKRUG		216186	1818	8.4	3799	17.6	15	0.4	1	0.03	8.3	-9.2	8 4.4

Broj živorodenih u Pomoravskom okrugu je u stalnom padu, kako u absolutnim vrednostima tako i u stopama, u svim opštinama. Prema SZO faza nepovoljnog nataliteta je stopa ispod 12%. U 2009. godini **stopa nataliteta** za okrug je 8,4 pri čemu je najniža u Rekovcu 5,4 a najviša u Jagodini 9,8.

Mortalitet, umiranje, je negativna vitalna komponenta i od velikog je značaja u oceni zdravstvenog stanja stanovništva. Opšta stopa mortaliteta, odnosno ukupan broj umrlih u Pomoravskom okrugu je visok i u stalnom je porastu, vezano za sve izraženije starenje stanovništva. Prosečna stopa za Okrug je 17,6 a najvišu stopu ima opština Rekovac 24,3, jer je to opština sa najstarijom populacijom.

Mortalitet odojčadi je jedan od najbitnijih indikatora socioekonomskih prilika i funkcionalisanja zdravstvene zaštite žena i dece. Stope smrtnosti odojčadi su niske već duži vremenski period u Okrugu, za 2009. godinu 8,3 a tolerantna granica za Evropu je do 20.

Stopa mrtvorodenih odnosno mortinataliteta u Okrugu je takođe niska 4,4 , jer postoji odgovrajuća i dobro razvijena zdravstvena zaštita trudnica, dok se komplikovane trudnoće tretiraju i visoko specijalizovanim ustanovama tercijalnog nivoa zdravstvene zaštite.

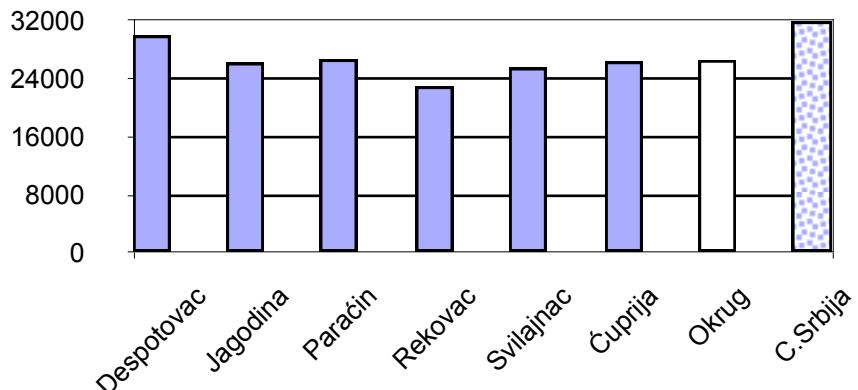
Prirodni priraštaj predstavlja razliku između absolutnog broja živorodenih i umrlih na jednoj teritoriji. Izražava se stopom na 1000 stanovnika i za teritoriju Okruga za 2009. godinu iznosi -9,2 , pa se može govoriti o velikoj biološkoj regresiji stanovništva, jer još od sredine osamdesetih godina prirodni priraštaj ima negativnu vrednost.

2. SOCIOEKONOMSKI POKAZATELJI OKRUGA

Nezaposlenost je važan socioekonomski pokazatelj zdravstvenog stanja stanovništva određene teritorije. Iz Nacionalne službe za zapošljavanje Okruga dobili smo podatke o

nezaposlenim licima u 2009. godini. Ukupno je nezaposlenih 26304 lica, što je za 6% nezaposlenih više u odnosu na prethodnu godinu. Stopa nezaposlenosti je 121 na 1000 stanovnika.

Prosečna neto zarada u 2009. godini

Prosečna neto zarada u 2009. godini na teritoriji Pomoravskog okruga bila je 26605 dinara što je nešto niže u odnosu na prosek Centralne Srbije 31930. Među opštinama najveći prosek ima Opština Despotovac 29981 i Paraćin 26699, a najniži prosek ima Opština Rekovac 22967 dinara. Nepovoljno je to što je prosečna zarada okruga niža nego što je bila u 2008. godini za oko 3%, slično je i za teritoriju centralne Srbije.

3.MORTALITET I MORBIDITET U POMORAVSKOM OKRUGU U 2009. GODINI

3.1. Mortalitet

Narednom tabelom prikazane su osnovne karakteristike mortaliteta stanovništva Pomoravskog okruga u 2009. godini. Prema prispelim potvrdoma o smrti evidentirano je 3799 umrlih osoba na teritoriji okruga od čega je 3578 prirodnih smrти, 110 nasilnih smrти, a prosečna starost umrlih je 75 godina. Lečenih pre smrti je 97,5%.

-Karakteristike mortaliteta stanovništva Pomoravskog okruga u 2009. godini

Opština	prir. smrt	lečeni pre smrti		nasilna smrt				ostalo	prosek starost
		broj	%	svega	nesreća	samoub	ubis.		
Despotovac	459	432	94.1	13	6	7			76.6
Paracin	1020	1010	99.0	35	15	11	3	6	74.5
Jagodina	880	860	97.7	29	11	11	2	5	74
Rekovac	270	262	97.0	5	2	2	1		78
Svilajnac	443	429	96.8	11	8	2		1	76.7
Čuprija	506	497	98.2	17	7	7	2	1	73.4
Pomoravski okrug	3578	3490	97.5	110	49	40	8	13	75

**Struktura umrlih na teritoriji Pomoravskog okruga po uzroku smrti u 2009.
(po MKB-10 klasifikaciji)**

Grupa bolesti	DESPOTOVAC		JAGODINA		PARAĆIN		REKOVAC		SVILAJNAC		ĆUPRIJA		OKRUG	
	Br. umrlih	%	Br. umrlih	%	Br. umrli	%	Br. umrli	%	Br. umrli	%	Br. umrli	%	Br. umrlih	%
A00-B99	1	0.21	4	0.37			1	0.36	2	0.43	2	0.38	10	0.26
C00-D48	86	17.77	235	21.74	182	19.16	39	13.88	71	15.11	92	17.26	705	18.56
D50-D89			3	0.28			1	0.36	1	0.21	1	0.19	6	0.16
E00-E90	9	1.86	24	2.22	35	3.68	6	2.14	10	2.13	7	1.31	91	2.40
F00-F99	2	0.41	4	0.37	7	0.74					1	0.19	14	0.37
G00-H95	2	0.41	29	2.68	17	1.79	2	0.71	4	0.85	3	0.56	57	1.50
I00-I99	303	62.60	585	54.12	518	54.53	189	67.26	310	65.96	339	63.60	2244	59.07
J00-J99	24	4.96	48	4.44	36	3.79	10	3.56	9	1.91	18	3.38	145	3.82
K00-K93	15	3.10	39	3.61	29	3.05	7	2.49	12	2.55	25	4.69	127	3.34
L00-L99			1	0.09	1	0.11							2	0.05
M00-M99	1	0.21							1	0.21	2	0.38	4	0.11
N00-N99	16	3.31	40	3.70	37	3.89	10	3.56	20	4.26	15	2.81	138	3.63
O00-O99														
P00-P96			3	0.28	4	0.42	2	0.71	1	0.21	1	0.19	11	0.29
Q00-Q99			2	0.19	3	0.32							5	0.13
R00-R99	12	2.48	29	2.68	52	5.47	9	3.20	18	3.83	10	1.88	130	3.42
S00-T98	13	2.69	35	3.24	29	3.05	5	1.78	11	2.34	17	3.19	110	2.90
UKUPNO	484	100.00	1081	100.00	950	100.00	281	100.00	470	100.00	533	100.00	3799	100.00

Vodeći uzroci smrti prema MKB-10 klasifikaciji su bolesti sistema za krvotok sa učešćem od 59% u ukupnom broju umrlih i stopom na 100.000 stanovnika od 986,7, zatim tumori sa 18,56% i stopom od 310 , bolesti sistema za disanje 3,8% i stopom 63,8, bolesti mokračno-polnog sistema sa 3,6% i stopom 60,7, i Simptomi ,znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)sa 3,4% i stopom 57,2.

-Pet vodećih uzroka smrti u Pomoravskom okrugu u 2009.godini

Redni broj	Grupa po MKB-10	Br.	%	Stopa na 100.000 stanovnika
1	IX Bolesti sistema za krvotok - (I00-I99)	2244	59,07	986.7
2	II Tumori (C00-D48)	705	18,6	310.0
3	X Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	145	3,82	63.8
4	XIV Bolesti mokračno-polnog sistema (N00-N99)	138	3,63	60.7
5	XVIII Simptomi ,znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	130	3,42	57.2

Pet vodećih pojedinačnih uzroka smrti u Pomoravskom okrugu u 2009.po starosnim grupama

0-64 godine				65 i više godina			
Šifra	Dijagnoza	Ukupno	%	Šifra	Dijagnoza	Ukupno	%
C34	Zločudni tumor pluća	74	13.01	I50	Nedovoljna funkcija srca	441	14.76
I50	Nedovoljna funkcija srca	41	7.21	I42	Oboljenje srčanog mišića	408	13.65
I46	Zastoj srca	30	5.27	I64	Apopleksija-Moždana kap, neoznačena kao krvarenja ili infarkt mozga	205	7.24
I21	Akutan infarkt (izumiranje tkiva) srca	28	4.92	I63	Infarkt mozga, izumiranje tkiva mozga	128	4.52
I42	Oboljenja srčanog mišića	21	3.69	N18	Hronična nedovoljna funkcija bubrega	119	4.20
Ukupno umrli 0-64 godine		624	100	Ukupno umrli 65+ godina		2988	100

Vodeći uzorci smrti u Pomoravskom okrugu u 2009. među malignitetima

Muškarci				Žene			
Šifra	Dijagnoza	broj	%	Šifra	Dijagnoza	Broj	%
C34	Zločudni tumor dušnika i pluća	125	35.1	C50	Zločudni tumor dojke	52	18.3
C61	Zločudni tumor prostate	37	10.4	C34	Zločudni tumor dušnika i pluća	42	14.8
C18	Zločudni tumor debelog creva	25	7.0	C25	Zločudni tumor gušterače	26	9.2
C20	Zločudni tumor zadnjeg creva	22	6.2	C53	Zločudni tumor grlića materice	21	7.4
C25	Zločudni tumor gušterače	16	4.5	C18	Zločudni tumor debelog creva	19	6.7
C67	Zločudni tumor mokraćne bešike	16	4.5	C20	Zločudni tumor zadnjeg creva	18	6.3
Ukupno umrlih		356	100	Ukupno umrlih		284	100

3.2. Morbiditet

Morbiditet, oboljevanje spada u najvažnije indikatore zdravstvenog stanja. Rutinska zdravstvena statistika obezbeđuje informacije o raširenosti pojedinih oboljenja, ali samo u delu stanovništva koji je koristio zdravstvenu zaštitu. To je takozvani registrovani morbiditet koji se može podeliti na vanbolnički i bolnički.

3.2.1 Vanbolnički morbiditet

Osnovne karakteristike vanbolničkog morbiditeta biće prikazane kroz registrovana oboljenja u službama primarne zdravstvene zaštite i to službe za zdravstvenu zaštitu dece, školske dece i omladine, službe opšte medicine i službe medicine rada iz izveštaja o radu navedenih službi.

U službama za zdravstvenu zaštitu dece na teritoriji Pomoravskog okruga registrovano je u 2009. godini 68153 oboljenja. Pet najučestalijih grupa bolesti su bolesti sistema za disanje sa učešćem 78,3 % u ukupnom morbiditetu, bolesti kože i potkožnog tkiva 4,2%, bolesti sistema za varenje 4,0%, bolesti uva i mastoidnog nastavka sa 2,8% i zarazne i parazitarne bolesti sa 2,1%.

Pet najučestalijih grupa bolesti u službama za zdravstvenu zaštitu dece na teritoriji Pomoravskog okruga

Redni broj	Morbiditetna lista (10 MBK)	Šifra	Br.	%
X	Bolesti sistema za disanje	J00-J99	53364	78,30
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	L00-L99	2865	4,20
XI	Bolesti sistema za varenje	K00-K93	2718	3,99
VIII	Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H95	1936	2,84
XIV	Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	1434	2,10
	UKUPNO	A00-T98	68153	100,0

U službama za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine registrovano je 82336 oboljenje od 68,73% priprada grupi bolesti sistema za disanje, 5,7% bolestima sistema za varenje 4,9% bolestima kože i potkožnog tkiva, 4,7% grupi povreda, trovanja i posledica delovanja spoljnih faktora i simptomima znacima i patološkim laboratorijskim nalazima, 4,4%.

Pet najučestalijih grupa bolesti u službama za zaštitu zdravlja školske dece i omladine na teritoriji Pomoravskog okruga

Redni broj	Morbiditetna lista (10 MBK)	Šifra	Br.	%
X	Bolesti sistema za disanje	J00-J99	56555	68,7
XI	Bolesti sistema za varenje	K00-K93	4654	5,7
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	L00-L99	4064	4,9
XIX	Povrede trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	S00-T99	3855	4,7
XVIII	Simptomi, znaci, i patološki klinički i laboratorijski nalazi	R00-R99	3660	4,4
	UKUPNO	A00-T98	82336	100,0

U službama opšte medicine u domovima zdravlja Pomoravskog okruga registrovano je ukupno 168406 oboljenja. Pet najučestalijih grupa bolesti su bolesti sistema krvotoka sa učešćem od 25,5%, bolesti sistema za disanje 23,1%, bolesti mišićno-koštanog sistema 10,1%, bolesti mokraćno-polnog sistema 8,3% i bolesti sistema za varenje 7,6%.

Pet najučestalijih grupa bolesti u službama opšte medicine na teritoriji Pomoravskog okruga

Redni broj	Morbiditetna lista (10 MBK)	Šifra	Br.	%
IX	Bolesti sistema krvotoka	I00-T99	42946	25,5
X	Bolesti sistema za disanje	J00-J99	38875	23,1
XIII	Bolesti mišićno-kostanog sistema i vezivnog tkiva	M00-M99	17056	10,1
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	N00-N99	13910	8,3
XI	Bolesti sistema za varenje	K00-K93	12726	7,6
	UKUPNO	A00-T98	168406	100,0

Radno aktivno stanovništvo Pomoravskog okruga najčešće je, prema izveštaju **službi medicine rada**, u 2009. godini boarlovalo od bolesti sistema za disanje odnosno u 31,8% slučajeva od ukupno registrovanih 42329 oboljenja. Na drugom mestu su bolesti sistema krvotoka sa 14,3,1%, zatim bolesti koštano- mišićnog sistema 9,1%, bolesti sistema za varenje 6,5% i bolesti mokraćno-polnog sistema 6,2% .

Pet najučestalijih grupa bolesti u službama medicine rada na teritoriji Pomoravskog okruga

Redni broj	Morbiditetna lista (MKB-10)	Šifra	br.	%
X	Bolesti sistema za disanje	J00-J99	13471	31,8
IX	Bolesti sistema krvotoka	I00-I99	6053	14,3
XIII	Bolesti mišićno koštanog sistema i vezivnog tkiva	M00-M99	3835	9,1
XI	Bolesti sistema za varenje	N00-N99	2752	6,5
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	N00-N99	2644	6,2
	UKUPNO	A00-T98	42329	100,0

3.2.2.Morbiditet od zaraznih i hroničnih nezaraznih bolesti

Prema registru za zarazne bolesti Zavoda za javno zdravlja u Ćupriji u 2009. godini je na teritoriji Pomoravskog okruga registrovano ukupno 8895 obolelih od bolesti koje podležu obaveznom prijavljivanju sa stopom incidence 4078,8 na 100000. Umrlih od zaraznih bolesti je bilo 3 sa stopom 0,14 na 100000. Najveću stopu oboljevanja po opštinaima ima Despotovac a najmanju Rekovac.

Broj prijavljenih i umrlih slučajeva zaraznih i parazitarnih bolesti sa stopama incidencije na 100.000 stanovnika za 2009.god.

O P Š T I N A	AKUTNE ZARAZNE BOLESTI			
	Broj obolelih	Stopa	Broj umrlih	Stopa
DESPOTOVAC	3064	13002,8	0	0
PARAĆIN	666	1179,8	1	0,17
REKOVAC	49	413,7	0	0
JAGODINA	670	957,4	0	0
SVILAJNAC	1885	7772,8	1	0,4
ĆUPRIJA	2561	8006,1	1	0,3
OKRUG	8895	4078,8	3	0,14

5

Najveći broj prijavljenih slučajeva na teritoriji okruga je oboleo od influence odnosno gripe 2853 sa učešćem od 32,1%, zatim streptokokni faringitis sa 2548 obolelih i učešćem 28,6% i od tonsilitisa iste etiologije 1761 ili 19,8%.

Prvi 5 najučestalijih zaraznih bolesti na teritoriji Pomoravskog okruga u 2009 god.

Red. br.	Zarazna bolest	Broj obolelih	%	Broj umrlih	Stopa
1	Influenza vir.non ident. J 11	2853	32,1	0	0
2	Pharingitis strep. J 02.0	2548	28,6	0	0
3	Tonsilitis strept. J03.0	1761	19,8	0	0
4	Varicella B01.9	876	9,8	0	0

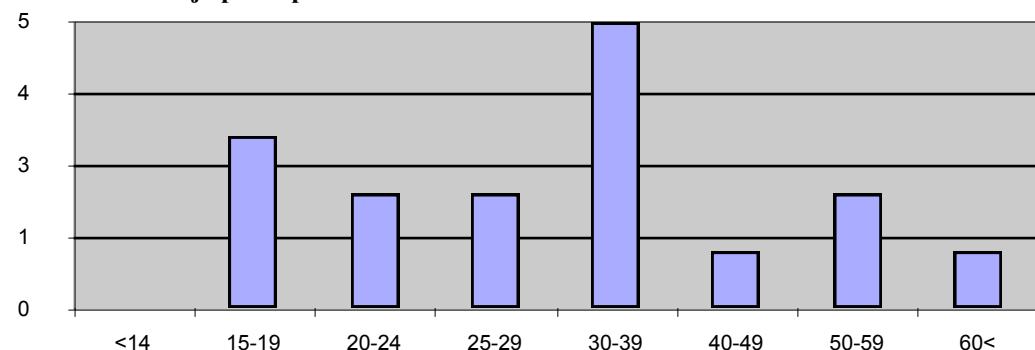
5	Pneumonia viralis J15	168	1,9	0	0
---	-----------------------	-----	-----	---	---

Što se tiče kretanja polno prenosivih bolesti na teritoriji Pomoravskog okruga u 2009. godini (tabela 16)ukupno je registrovano 16 novih slučajeva među kojima je najviše Hepatita B akuta, 12 obolelih. Što se tiče uzrasnih grupa, PPB su najzastupljenije u uzrastu 30-39 godina - 5 obolelih, a zatim 15-19 3 obolela.

Kretanje polno prenosivih bolesti po uzrastnoj distribuciji

Infekcija ili bolest	UZRAST								
	1- 14	15-19	20-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60 +	SVEGA
Syphilis									
Gonorrhoea									
HIV infectio									
Morbus HIV				2					2
Hepatitis virosa B acuta		3	1		4	1	2	1	12
Hepatitis viralis chronica B									
Infectio sexualis chlamydialis									
Hepatitis viralis acuta C			1		1				2
Hepatitis viralis chronica C									
UKUPNO		3	2	2	5	1	2	1	16

Uzrastna distribucija polno prenosivih bolesti

BROJ REGISTROVANIH LICA OBOLELIH OD 11 HRONIČNIH NEZARAZNIH OBOLJENJA U 2009. GODINI PREMA VRSTI OBOLJENJA

UKUPNO		OBOLJENJA														
		MALIGNA OBOLJENJA		ENDE-MSKA NEFRO-PATIJA	PSIHOZE	ŠEĆERNA BOlest		REUMAT. GROZNICA	PROG. MIŠIĆNA DISTROFIJA	HEMOFI-LIJA	HR. INSUF. BUBRE-GA	NARKO-MANIJA	KORONARNE BOlesti SRCA		OPSTR. BOlesti PLUĆA	
BROJ	STOPA	BROJ	STOPA	BROJ	BROJ	BROJ	STOPA	BROJ	BROJ	BROJ	BROJ	BROJ	BROJ	STOPA	BROJ	STOPA
1837	807.7	753	331.1	0	31	541	237.9	0	0	0	15	29	428	188.2	40	17.6

Iz regista za hronične nezarazne bolesti se može videti da je u 2009. godini bilo 1897 novootkrivenih slučajeva obolelih od 11 vrsta hroničnih nezaraznih bolesti koje podležu prijavljivanju. Najveći broj novootkrivenih slučajeva je malignih bolesti 753 (Stopa 331,1), zatim šećerne bolesti 541 sa stopom incidence 237,9 i koronarnih bolesti 428 (Stopa 188).

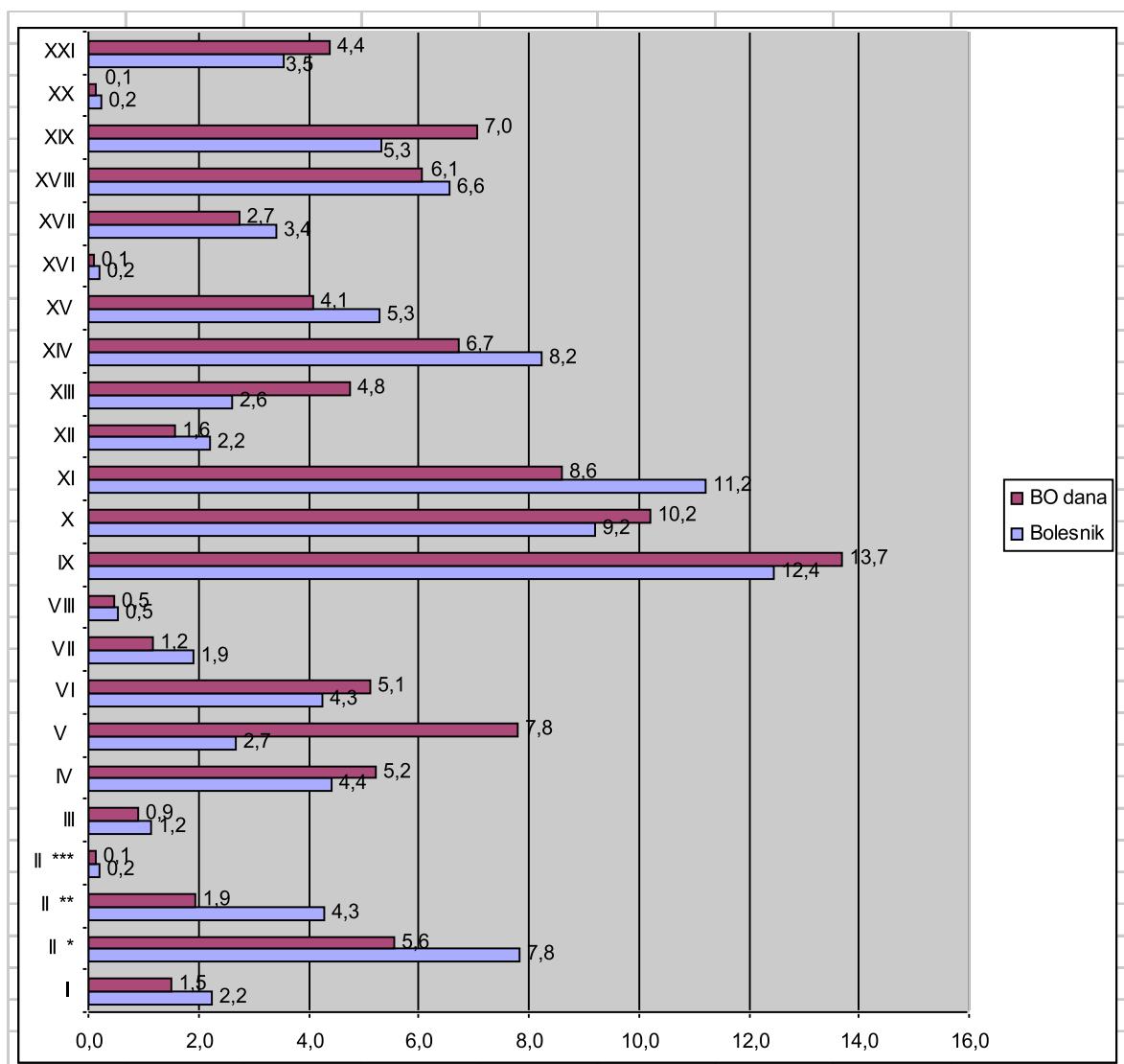
3.2.3. Bolnički morbiditet

Struktura bolesnika i B.O dana (Brojčana i procentualna) prema grupama bolesti u bolnicama Pomoravskog okruga u 2009. godini

Grupa bolesti	ČUPRIJA		PARAĆIN		JAGODINA		DESPOTOVAC		SVILAJNAC		OKRUG	
	Bolesnik	BO dana	Bolesnik	BO dana	Bolesnik	BO dana	Bolesnik	BO dana	Bolesnik	BO dana	Bolesnik	BO dana
I broj	439	2556	443	929	59	709	0	0	0	0	941	4194
A00-B99 %	2.0	1.7	5.3	2.0	0.5	0.9	0.0	0.0	0.0	0.0	2.2	1.5
II * broj	2261	6676	314	2877	703	5816	25	182	7	37	3310	15588
C00-C97 %	10.4	4.5	3.8	6.3	6.1	7.2	6.7	5.8	2.2	1.1	7.8	5.6
II ** broj	1438	3177	99	529	271	1738	0	0	0	0	1808	5444
D10-D36 %	6.6	2.2	1.2	1.2	2.4	2.1	0.0	0.0	0.0	0.0	4.3	1.9
II *** broj	29	86	15	121	45	162	1	13	0	0	90	382
D37-D48 %	0.1	0.1	0.2	0.3	0.4	0.2	0.3	0.4	0.0	0.0	0.2	0.1
III broj	158	855	100	609	219	1023	4	28	5	42	486	2557
D50-D89 %	0.7	0.6	1.2	1.3	1.9	1.3	1.1	0.9	1.5	1.2	1.2	0.9
IV broj	988	7415	172	1380	612	4920	22	154	72	771	1866	14640
E00-E90 %	4.6	5.0	2.1	3.0	5.3	6.1	5.9	4.9	22.3	22.8	4.4	5.2
V broj	681	14404	52	1860	380	5468	18	121	3	32	1134	21885
F00-F99 %	3.1	9.8	0.6	4.1	3.3	6.8	4.8	3.9	0.9	0.9	2.7	7.8
VI broj	1443	12070	87	403	244	1666	21	166	6	91	1801	14396
G00-G99 %	6.6	8.2	1.0	0.9	2.1	2.1	5.6	5.3	1.9	2.7	4.3	5.1
VII broj	800	3227	1	3	3	24	0	0	0	0	804	3254
H00-H59 %	3.7	2.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.9	1.2
VIII broj	81	550	29	37	114	756	0	0	0	0	224	1343
H60-H95 %	0.4	0.4	0.3	0.1	1.0	0.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	0.5
IX broj	1745	12199	1177	7553	2061	15965	106	904	166	1796	5255	38417
I00-I99 %	8.0	8.3	14.2	16.6	17.9	19.7	28.4	29.0	51.4	53.1	12.4	13.7
X broj	1156	10076	1248	7967	1320	9116	109	962	48	472	3881	28593
J00-J99 %	5.3	6.8	15.1	17.5	11.5	11.3	29.2	30.9	14.9	14.0	9.2	10.2
XI broj	1880	9186	1164	4311	1662	10422	17	130	9	94	4732	24143
K00-K93 %	8.7	6.2	14.0	9.5	14.4	12.9	4.6	4.2	2.8	2.8	11.2	8.6
XII broj	647	2766	89	438	197	1163	2	16	0	0	935	4383
L00-L99 %	3.0	1.9	1.1	1.0	1.7	1.4	0.5	0.5	0.0	0.0	2.2	1.6
XIII broj	649	8159	119	1709	308	3257	23	203	0	0	1099	13328
M00-M99 %	3.0	5.5	1.4	3.8	2.7	4.0	6.2	6.5	0.0	0.0	2.6	4.8
XIV broj	2075	13037	538	1690	842	3953	12	105	5	37	3472	18822
N00-N99 %	9.6	8.8	6.5	3.7	7.3	4.9	3.2	3.4	1.5	1.1	8.2	6.7
XV broj	18	104	1082	5040	1129	6345	0	0	0	0	2229	11489
O00-O99 %	0.1	0.1	13.1	11.1	9.8	7.8	0.0	0.0	0.0	0.0	5.3	4.1
XVI broj	73	240	8	23	4	13	0	0	0	0	85	276
P00-P96 %	0.3	0.2	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.1
XVII broj	1426	7621	6	36	5	42	0	0	0	0	1437	7699
Q00-Q99 %	6.6	5.2	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	3.4	2.7
XVIII broj	1359	11283	925	3447	486	2234	5	46	1	4	2776	17014
R00-R99 %	6.3	7.7	11.2	7.6	4.2	2.8	1.3	1.5	0.3	0.1	6.6	6.1
XIX broj	1356	11992	488	3931	398	3752	7	81	1	4	2250	19760
S00-T98 %	6.2	8.1	5.9	8.6	3.5	4.6	1.9	2.6	0.3	0.1	5.3	7.0
XX broj	65	307	20	57	17	43	0	0	0	0	102	407
V01-Y98 %	0.3	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.1
XXI broj	947	9388	115	541	435	2402	1	7	0	0	1498	12338
Z00-Z99 %	4.4	6.4	1.4	1.2	3.8	3.0	0.3	0.2	0.0	0.0	3.5	4.4
broj	21714	147374	8291	45491	11514	80989	373	3118	323	3380	42215	280352
UKUPNO %	100	100	100.00	100	100	100	100	100	100.00	100.00	100	100

Posmatrajući strukturu lečenih prema grupi bolesti najveći procenat u ukupnom morbiditetu prema broju b.o. dana pripada bolestima kardiovaskularnog sistema 13,7% i bolesti sistema za disanje 10,2 %, a zatim od bolesti sistema za varenje 8,6%, duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja 7,8%, bolesti mokraćno-polnog sistema 6,7% i povreda 7,0%.

Procentualna struktura bolesnika i B.O dana prema grupama bolesti po MKB X u bolnicama Pomoravskog okruga u 2009. godini

Posmatrajući strukturu lečenih po dobnim grupacijama i grupama bolesti može se uočiti da je grupa predškolske dece u najvećim procentu bolnički lečena od bolesti organa za disanje (J00-J99) 40,4%, nedovoljno definisanih simptoma i stanja 14,6% i organa za varenje (K00-K93) 12,1%. Školska deca i omladina su najčešće lečena od bolesti organa za disanje 19,7%, nedovoljno definisanih simptoma i stanja 16,1%, bolesti organa za varenje 15,3% . Mlađe radno aktivno stanovništvo od 19-44 god. najčešće je u bolnicama boravilo zbog trudnoće i rađanja 24,8%, zatim mokraćno polnih bolesti 10,9%, bolesti organa za varenje 8,4%, a od 45-64 godina, zbog malignih bolesti 13,8% i bolesti kardiovaskularnog sistema (I00-I99)

11,2%, a populacija preko 65 godina u 21,2% slučajeva su bolnički lečeni od bolesti kardiovaskularnog sistema.

Struktura lečenih po dobnim grupacijama i grupama bolesti u 2009. godini u bolnicama Pomoravskog okruga

GRUPA BOLESTI	0 до 06		07 до 18		19 до 44		45 до 64		преко 65	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
I A00 - B99	347	11.22	222	6.69	172	1.93	72	0.61	120	0.79
II C00 – C97	0	0.00	10	0.30	237	2.66	1628	13.81	1671	11.07
	11	0.36	118	3.56	623	6.99	639	5.42	419	2.78
	0	0.00	1	0.03	10	0.11	34	0.29	73	0.48
III D50 – D89	15	0.49	10	0.30	81	0.91	73	0.62	299	1.98
IV E00 - E90	30	0.97	95	2.86	168	1.88	670	5.68	797	5.28
V F00 – F99	8	0.26	50	1.51	359	4.03	574	4.87	157	1.04
VI G00 – G99										
	35	1.13	153	4.61	295	3.31	637	5.40	937	6.21
VII H00 – H59										
	5	0.16	14	0.42	39	0.44	200	1.70	552	3.66
VIII H60 – H95										
	133	4.30	27	0.81	18	0.20	32	0.27	11	0.07
IX I00 – I99	13	0.42	55	1.66	326	3.66	1322	11.21	3209	21.26
X J00 – J99	1249	40.39	653	19.68	391	4.38	590	5.00	1406	9.31
XI K00 – K93										
	374	12.10	508	15.31	752	8.43	1247	10.58	1694	11.22
XII L00 – L99	103	3.33	122	3.68	261	2.93	270	2.29	225	1.49
XIII M00–M99										
	5	0.16	16	0.48	177	1.98	466	3.95	471	3.12
XIV N00 – N99										
	107	3.46	225	6.78	976	10.94	1094	9.28	1258	8.33
XV O00 – O99										
	1	0.03	139	4.19	2216	24.85	950	8.06	4	0.03
XVI P00 – P96	19	0.61	8	0.24	3	0.03	1	0.01	0	0.00
XVII Q00–Q99	53	1.71	18	0.54	5	0.06	5	0.04	4	0.03
XVIII R00 – R99	451	14.59	535	16.12	313	3.51	444	3.77	604	4.00
XIX S00 – T98	101	3.27	242	7.29	504	5.65	550	4.66	799	5.29
XX V01 – Y98	19	0.61	26	0.78	29	0.33	23	0.20	49	0.32
XXI Z00 – Z99	13	0.42	71	2.14	964	10.81	269	2.28	337	2.23
UKUPNO	3092	100.00	3318	100.00	8919	100.00	11790	100.00	15096	100.00

4. ŽIVOTNA SREDINA

Prikaz podataka o stanju životne sredine odnosi se samo na snabdevanje stanovništva i ispitivanje higijenske ispravnosti vode za piće. Svi gradski, seoski i javni vodovodi na teritoriji Pomoravskog okruga su pod stalnim nadzorom i kontrolom Zavoda za javno zdravlje Ćuprija. To podrazumeca uzorkovanje, analizu (hemijsku i bakteriološku), stalan higijensko-sanitarni nadzor sa lokalnom sanitarnom inspekcijom, kao što je i predviđeno u 2009. godini Programom zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Stanovnici okruga snabdevaju se vodom iz 8 gradskih vodovoda odnosno izvorišta, na koje je priključeno 82,4% gradskog stanovništva. Dezinfekcija i ispitivanje higijenske ispravnosti vrši se redovno

Snabdevanje vodom u gradskim naseljima u 2009. godini

R. Br.	OPŠTINA	Broj vodovoda	Broj stanovnika	% stanovnika priključenih na vodovod	S T A N J E V O D O V O D A					Ispitivanje higijenske ispravnosti vode		
					Prečiš ća- vanje	Dezinfekcija			Zaštitne zone	Redovno	Povrem eno	Ne
						Redovno	Povremeno	Ne				
1	Ćuprija	3	20585	90,6	NE	DA	---	---	DA	DA	---	---
2	Jagodina	1	35589	93,2	DA	DA	---	---	DA	DA	---	---
3	Paraćin	2	25292	71,7	NE	DA	---	---	DA	DA	---	---
4	Svilajnac	1	9395	81,2	NE	DA	---	---	DA	DA	---	---
5	Despotovac	1	6728	89,9	NE	DA	---	---	DA	DA	---	---
6	Rekovac	1	1499	50	NE	DA	---	---	DA	DA	---	---
UKUPNO :		8	99088	82,4	---	---	---	---	---	---	---	---

U 2009. godini uzeto je ukupno 186 uzoraka vode iz gradskih vodovoda od kojih je 12 uzoraka ili 6,4% bilo bakteriološki neispravno a hemijski 7 ili 3,7%. Uzročnici bakteriološke neispravnosti najčešće su bili Enterobacter i Ešerihija coli, a hemijske povećana mutnoća.

Rezultati ispitivanja higijenske ispravnosti vode za piće iz gradskih vodovoda u 2009. godini

Red. broj	VODOVOD GRAD	BAKTERIOLOŠKI PREGLED				FIZIČKO-HEMIJSKI PREGLED			
		Broj uzetih uzoraka	Neispravnih		Uzrok neispravnosti	Broj uzetih uzoraka	Neispravnih		Uzrok neispravnosti
			Broj	%			Broj	%	
1	Ćuprija	52	3	5,7	E.coli Enteroba	52	2	7,6	Pov.mutnoća
2	Jagodina	48	2	4,1	E.coli Enteroba	48	0	0,00	
3	Paraćin	32	1	3,1	E.coli Enteroba	32	1	12,5	Pov.mutnoća
4	Svilajnac	18	1	5,50	E.coli Enteroba	18	4	22,2	
5	Despotovac	20	4	5,00	E.coli Enteroba	20	0	0,00	----
6	Rekovac	16	1	6,2	E.coli Enteroba	16	0	0,00	
UKUPNO :		186	12	6,4		186	7	3,7	

Na teritoriji Pomoravskog okruga ima 205 seoskih naselja ili 163146 stanovnika od kojih je svega 24,25 % priključeno na seoske vodovode kojih ima 32. Tokom 2009. godine uzeto

je 377 uzorka radi ispitivanja higijenske ispravnosti od kojih je 19,1% bilo bakteriološki a 19,6% hemijski neispravno.

Centralni način snabdevanja vodom seoskih naselja u 2009. godini

R br.	OPŠTINA	Broj naselja	Broj stano- vnika	Broj vodovoda	Broj otvorenih kartona	% stanovnika priklučenih na vodovod	S T A N J E V O D O V O D A				Ispitivanje higijenske ispravnosti vode		
							Prečišća- vanje	Dezinfekcija	Zaštitne zone	Redovno	Povre- meno	Ne	
Prečišća- vanje	Redovno	Povremeno	Ne										
1	Ćuprija	19	17380	3	3	46,7	NE	DA	---	DA	DA	---	---
2	Jagodina	59	39666	9	9	8,4	NE	DA	---	DA	DA	---	---
3	Paraćin	43	38552	6	6	20,4	NE	DA	---	DA	DA	---	---
4	Svilajnac	22	23514	3	3	3,9	NE	DA	---	DA	DA	---	---
5	Despotovac	30	27006	11	11	41,8	NE	DA	---	DA	---	DA	---
6	Rekovac	32	15512	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----
UKUPNO :		205	163146	32	32	24,25	----	----	----	----	----	----	----

Rezultati ispitivanja higijenske ispravnosti vode za piće iz seoskih vodovoda u 2009. godini

Redni broj	OPŠTINA	BAKTERIOLOŠKI PREGLED					FIZIČKO-HEMIJSKI PREGLED				
		Broj uzetih uzoraka	Neispravnih		Uzrok neisprav- nosti	Broj uzetih uzoraka	Neispravnih		Uzrok neisprav- nosti		
			Broj	%			Broj	%			
1	Ćuprija	96	4	4,1	E.coli	96	2	2.00	Nitrati, mutnoća		
2	Jagodina	239	66	27,60	E.coli Enterobacter	239	70	29,2	Povećani nitrati NH3,KM4O4		
3	Paraćin	0	0	0,00		0	0	0,00			
4	Svilajnac	24	1	4.10	E.coli	24	1	4,1	Pvećani nitrati		
5	Despotovac	18	1	5.50		18	1	5.50	Mutnoća		
6	Rekovac	----	----	0,00		----	----	----	----	----	----
UKUPNO :		377	72	19,09		377	74	19,6	----	----	----

Na teritoriji Okruga postoji 601 javni vodni objekat iz kojih koristi vodu 60,3 % stanovnika i koji se redovno ispituju na higijensku ispravnost .

Lokalni način snabdevanja vodom za piće iz javnih vodnih objekata u 2009. godini

R broj	OPŠTINA	Broj naselja	Broj stanov- nika	Broj vodnih objekata	Broj vodnih objekata uvedenih u kartoteku	% stanovnika koji koriste vodu iz ovih vodnih objekata	STANJE VODNOG OBJEKTA		ISPITIVANJE HIGIJENSKE ISPRAVNOSTI VODE		
							Zadovoljava	Nezadovoljava	Redovno	Povremeno	Ne
1	Ćuprija	19	38747	94	57	50,04	---	NE	DA	---	---
2	Jagodina	59	77226	432	78	50,35	---	NE	DA	---	---
3	Paraćin	43	64119	124	63	59,34	---	NE	DA	---	---
4	Svilajnac	22	33136	88	45	91,66	---	NE	DA	---	---
5	Despotovac	30	33869	112	54	48,37	---	NE	DA	---	---
6	Rekovac	32	17001	51	32	95,64	---	NE	DA	---	---
UKUPNO :		205	264108	601	329	60,33	---	---	---	---	---

Rezultati ispitivanja higijenske ispravnosti vode za piće iz javnih vodnih objekata u 2009. godini

Red. broj	OPŠTINA	BAKTERIOLOŠKI PREGLED				FIZIČKO-HEMIJSKI PREGLED			
		Broj uzetih uzoraka	Neispravnih		Uzrok neisprav- nosti	Broj uzetih uzoraka	Neispravnih		Uzrok neisprav- nosti
			Broj	%			Broj	%	
1	Ćuprija	240	8	3.00	Kleps.E.coli Enterobacter	240	3	1.15	Pov.mutnoća
2	Jagodina	262	12	4,5	E.coli Enterobacter	262	7	2.10	Mutnoća
3	Paraćin	328	14	4,2	E.coli Enterobacter	328	6	2.20	Mutnoća
4	Svilajnac	190	7	3.50	E.coli Enterobacter	190	2	6.00	Pov.mutnoća i nitriti
5	Despotovac	110	7	5.80	E.coli Enterobacter	110	2	1.60	Mutnoća
6	Rekovac	27	5	13.80	E.coli Enterobacter	27	0	0.00	Pov.nitriti Fe
UKUPNO :		1255	53	4,2		1255	20	1,59	

Rezultati ispitivanja higijenske ispravnosti vode za piće iz javnih vodnih objekata pokazuju da je od 1255 uzetih uzoraka 53 ili 4,2% bakteriološki neispravno , a 20 uzoraka ili 1,59% fizičko-hemski neispravno. Ovi rezultati pokazuju najveću neispravnost vode iz seoskih vodovoda.

Način dispozicije otpadnih materija i voda biće prikazan u sledećim tabelama:

Centralna dispozicija otpadnih voda

Red. broj	OPŠTINA	NASELJE	K A N A L I Z A C I J A							
			DA	NE	Priklučeno		Prečišćavanje otpadnih voda		Dispozicija	
					Stanovnika	%	Industrijski	Sanitarnih	Vodotok	Ostalo
1	Čuprija	----	DA	----	14980	70.0	DA	NE	DA	----
2	Jagodina	----	DA	----	30080	80.0	DA	DA	DA	----
3	Paraćin	----	DA	----	23040	90.0	DA	DA	----	LAGUNE
4	Svilajnac	----	DA	----	6720	70.0	DA	NE	----	LAGUNE
5	Despotovac	----	DA	----	6210	90.0	DA	DA	DA	----
6	Rekovac	----	DA	----	450	30.0	DA	NE	DA	----

Konačna dispozicija čvrstih otpadnih materija- Gradske deponije

Red. broj	OPŠTINA	NASELJE	D E P O N I J A							
			Ima	Nema	Higijenska		Kontrolisano nasipanje		Tipska vozila	
					DA	NE	DA	NE	DA	NE
1	Čuprija	----	DA	----	----	NE	DA	----	DA	----
2	Jagodina	----	DA	----	----	NE	DA	----	DA	----
3	Paraćin	----	DA	----	----	NE	DA	----	DA	----
4	Svilajnac	----	DA	----	----	NE	DA	----	DA	----
5	Despotovac	----	DA	----	----	NE	DA	----	DA	----
6	Rekovac	----	DA	----	----	NE	DA	----	DA	----

Konačna dispozicija čvrstih otpadnih materija- Seoske deponije

Red. broj	OPŠTINA	Broj naselja	DEPONIJA		GDE SE BACA SMEĆE		
			DA	NE	Van sela	U vodotok	U dvorištu
			19	----	NE	DA	DA
1	Čuprija	59	----	NE	DA	DA	DA
2	Jagodina	43	----	NE	DA	DA	DA
3	Paraćin	22	----	NE	DA	DA	DA
4	Svilajnac	30	----	NE	DA	DA	DA
5	Despotovac	32	----	NE	DA	DA	DA
6	Rekovac	----	----	NE	DA	DA	DA

5. OBAVEZNA IMUNIZACIJA STANOVNIŠTVA

U skladu sa Programom obaveznih imunizacija stanovništva protiv određenih zaraznih bolesti u 2009. godini tabelama je prikazana vakcinoprofilaksa pojedinih grupacija

stanovništva protiv dečije paralize, TBC, morbila, hemofilusa, parotita, rubeole, difterije, tetanusa, pertusisa i hepatitisa B.

Za vakcinaciju su zaduženi svi domovi zdravlja Okruga u saradnji sa Epidemiološkom službom Zavoda za javno zdravlje Ćuprija.

Izveštaj o obavljenoj imunizaciji protiv dečije paralize na teritoriji Pomoravskog okruga za 2009. god.

P.broj	Opština	Vakcinacija OPV						Revakcinacija OPB					
		u 2. godini			u 7. godini			u 14. godini					
		Br. plan.	Br. vakc.	%	Br. plan.	Br. revak	%	Br. plan.	Br. revak	%	Br. plan.	Br. revak	%
1	Despotovac	150	150	100.00	146	143	97.94	215	210	97.67	261	250	95.78
2	Paraćin	680	670	98.52	650	602	92.61	696	684	98.27	783	753	96.16
3	Jagodina	485	461	95.05	522	503	96.36	546	539	98.71	633	626	98.89
4	Rekovac	52	52	100.00	45	45	100.00	79	79	100.00	73	73	100.00
5	Svilajnac	150	150	100.00	152	152	100.00	244	242	99.18	262	262	100.00
6	Ćuprija	293	293	100.00	248	246	99.19	288	284	98.61	309	292	94.49
Ukupno okrug		1810	1776	98.12	1763	1691	95.91	2068	2038	98.54	2321	2256	97.19

Vakcinacija protiv dečije paralize realizovana je sa obuhvatom od 98.12%, revakcinacija u 2. godini sa 95.9%, u 7. sa 98,5% i 14.godini sa 97.2%.

Izveštaj o obavljenoj imunizaciji protiv tuberkuloze na području Pomoravskog okruga za 2009. god.

Redni broj	Opština	Broj živorođenih	Broj vakcinisanih	%
1	Paraćin	532	529	99.43
2	Jagodina	856	825	96.37
3	Ćuprija	418	404	96.65
Ukupno okrug		1806	1758	97.34

Imunizacija protiv tuberkuloze obavlja se u porodilištima i 97,3% živorođene dece u 2009. godini je vakcinisano.

Izveštaj o obavljenoj imunizaciji protiv malih boginja, zaušaka i crvenke na području Pomoravskog okruga za 2009. god.

R.Br	Opština	Vakcinacija MMR			Revakcinacija MMR u 7. godini			Revakcinacija MMR u 12. godini		
		Broj.plan.	broj vakc.	%	Broj.pla n.	Broj revak.	%	Broj.plan.	Broj revakc..	%
1	Despotovac	150	150	100.00	215	210	97.67			
2	Jagodina	640	592	92.50	696	684	98.27			
3	Paraćin	457	439	96.06	546	539	98.71			
4	Rekovac	50	50	100.00	79	79	100.00			
5	Svilajnac	100	100	100.00	244	242	99.18	216	216	100.00
6	Ćuprija	286	286	100.00	288	283	98.26			
Ukupno okrug		1683	1617	96.07	2068	2037	98.50	216	216	100.00

Vakcinacija MMR vakcinom realizovana je na teritoriji okruga sa 96,07%, revakcinacija u 7. godini sa 98,5% a u 12. godini sa 100% .

HIB vakcinacija realizovana je sa obuhvatom od 94,8% .

Izveštaj o obavljenoj imunizaciji protiv bolesti koje izaziva Haemophilus inphluence na području Pomoravskog okruga za 2009. god.

R.Br.	Opština	HIB vakcinacija			Vakcinisani sa tri doze	Potpuno vakc. sa dve doze	Potpuno vakc. sa jednom dozom.
		Br. Plan.	Br. Vakc.	%			
1	Despotovac	150	150	100	133	15	76
2	Jagodina	680	656	96.47	656		
3	Paraćin	485	461	95.05	455	6	
4	Rekovac	52	52	100	52		
5	Svilajnac	150	150	100	150		
6	Ćuprija	290	244	84.13	186	55	1
Ukupno okrug		1807	1713	94.79	1632	76	77

Izveštaj o obavljenoj imunizaciji protiv difterije, tetanusa, pertusisa na teritoriji Pomoravskog okruga za 2009. godinu.

Редни бр.	Opština	Vakcinacija DTP			Revakcinacija DTP u 2. godini			Revakcinacija DT u 7. godini			Revakcinacija DT u 14. godini		
		Broj.plan.	broj vakc.	%	Broj.plan.	Broj revakc..	%	Broj.plan.	Broj revakc..	%	Broj.plan.	Broj revakc.	%
1	Despotovac	150	150	100.00	146	143	97.94	215	210	97.67	261	250	95.78
2	Jagodina	680	670	98.52	650	602	92.61	696	684	98.27	783	753	96.16
3	Paraćin	485	461	95.05	522	503	96.36	546	539	98.71	633	626	98.89
4	Rekovac	52	52	100.00	45	45	100.00	79	79	100.00	73	73	100.00
5	Svilajnac	150	150	100.00	152	152	100.00	244	242	99.18	262	262	100.00
6	Ćuprija	293	293	100.00	248	246	99.19	288	284	98.61	309	292	94.49
	Ukupno okrug	1810	1776	98.12	1763	1691	95.91	2068	2038	98.54	2321	2256	97.19

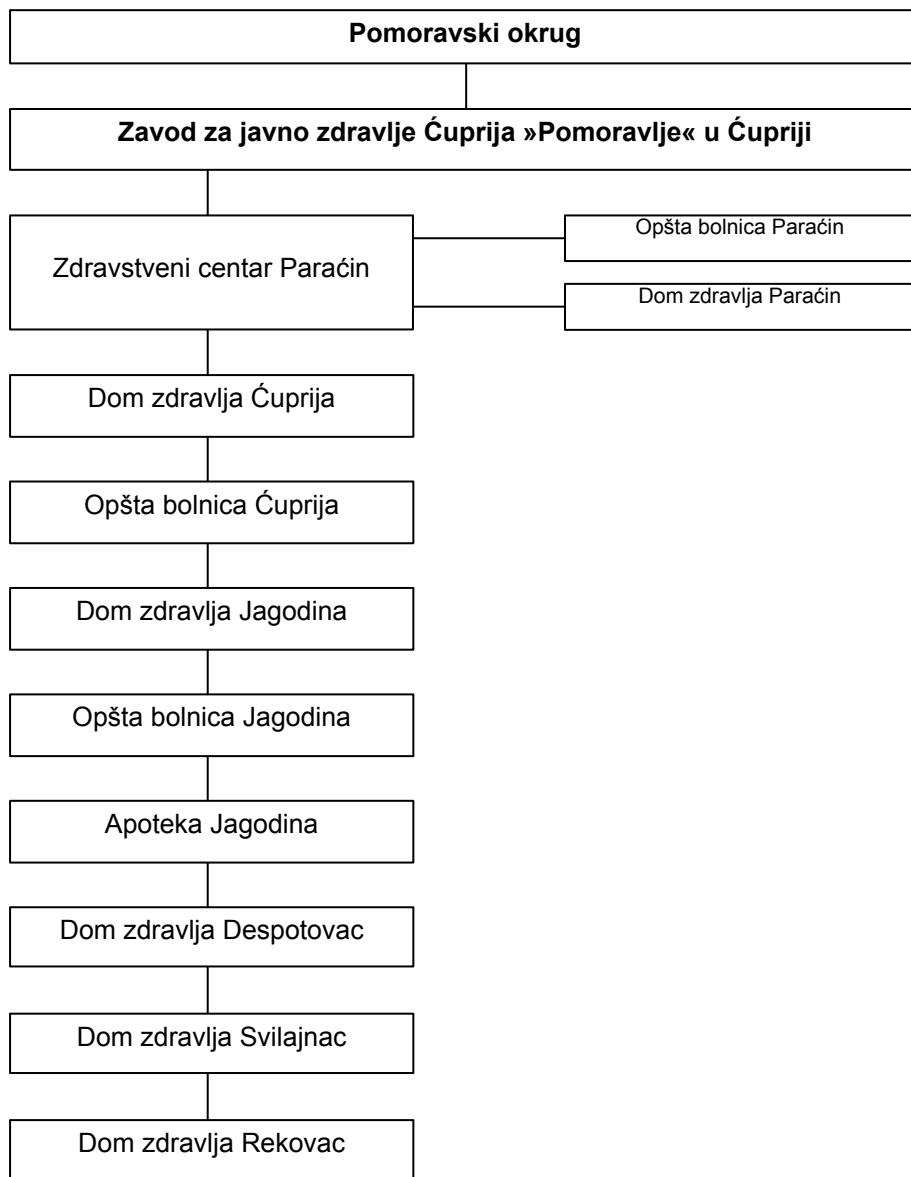
Obavezna vakcinacija protiv difterije, tetanusa i pertusisa realizovana je sa obuhvato dece od 98,12%, dok su revakcinacije

u 2;7 i 12. godini realizovane sa obuhvatom 96%, 98,5% i 97,2%.

1. KADROVI ZAPOSLENI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA POMORAVSKOG OKRUGA

Na teritoriji Pomoravskog okruga u 2009. godini bilo je jedanaest zdravstvenih ustanova i to jedan zdravstveni centar, tri opšte bolnice, pet domova zdravlja, jedna apotekarska ustanova, Zavod za javno zdravlje u Ćupriji i Gerontološki centar kao socijalno zdravstvena ustanova.

Šema zdravstvenih ustanova u Pomoravskom okrugu

Ukupan broj zaposlenih u svim zdravstvenim ustanovama okruga je 3457 od čega je 2679 zdravstvenih radnika i saradnika ili 77% a 778 nemedicinskih radnika ili 22%.

Broj zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom je 772 ili 29,8%, sa višom 293 ili 11,6% i sa srednjom 1597 ili 58,6%, što pokazuje da na jednog zdravstvenog radnika sa visokom školom dolaze 2,4 sa višom i srednjom.

Broj lekara u zdravstvenim ustanovama je 633 od čega 472 specijalista ili 74,5%.

Zaposleni u zdravstvenim ustanovama na Pomoravskom okrugu prema stručnoj spremi u 2009. godini

r. br.	Zdravstvena ustanova	Ukupno	Zdravstveni radnici																NEMEDICINSKI			
			VISOKA STRUČNA SPREMA								VŠS				SSS				NIŽA STRUČNA SPREMA		od toga	
			Svega	Svega	Svega	specijalisti	na specijalizaciji	lekari	opšte medicine	stomatolozi	farmaceuti	ostalo	SVEGA	Med. sestre - tehničari	ostali	Svega	med. sestre - tehničari	babice	ostali	SVEGA	administrativni	tehnički
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
UKUPNO		3457	2679	772	633	472	76	85	61	37	41	293	155	138	1597	1093	70	434	17	778	287	491
1	ZC Paraćin	608	487	157	133	107	15	11	13	6	5	43	21	22	287	221	12	54		121	47	74
2	DZ Ćuprija	329	245	77	50	23	11	16	15	6	6	29	12	17	138	97		41	1	84	68	16
3	OB Ćuprija	917	716	172	162	135	17	10	2	2	6	91	56	35	443	303	23	117	10	201	69	132
4	DZ Jagodina	360	295	108	84	51	8	25	14	2	8	43	21	22	144	74	9	61		65	27	38
5	OB Jagodina	519	408	103	99	89	10			2	2	49	28	21	250	203	17	30	6	111	25	86
6	DZ Despotovac	232	178	53	40	28	2	10	9		4	12	8	4	113	72		41		54	14	40
7	DZ Rekovac	87	68	17	15	4	1	10	2			4	3	1	47	31	2	14		19	5	14
8	DZ Svilajnac	229	178	47	36	24	10	2	6	4	1	11	5	6	120	76	7	37		51	10	41
9	ZZJZ "Pomoravlje"	73	57	22	12	11	1		0	1	9	8		8	27					16	11	5
10	Apoteka Jagodina	41	26	14	0					14		0			12			12		15	10	5
11	Gerontološki centar	62	21	2	2	0	1	1	0	0	0	3	1	2	16	16	0	0	0	41	1	40

6.1. Zaposleni u primarnoj zdravstvenoj zaštiti

Zaposleni u primarnoj zdravstvenoj zaštiti na teritoriji Pomoravskog okruga prema stručnoj spremi u 2009. godini

r. br.	ZDRAVSTVENA USTANOVА	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI																NEMEDICINSKI RADNICI			
			VISOKA STRUČNA SPREMA								VIŠA STRUČNA SPREMA				SREDNJA STRUČNA SPREMA				NIŽA STRUČNA SPREMA		od toga	
			SVEGA	SVEGA	SVEGA	SVEGA	specijalisti	na specijalizaciji	lekari	opšte medicine	stomatolozi	farmaceuti	ostalo	SVEGA	med. sestre - tehničari	ostali	SVEGA	med. sestre - tehničari	babice	ostali	SVEGA	administrativni
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
UKUPNO		1486	1169	379	282	171	39	72	59	16	22	116	56	60	673	445	18	210	1	317	135	182
1	Dom zdravlja Paraćin	249	205	77	57	41	6	10	13	4	3	17	7	10	111	95		16		44	11	33
2	Dom zdravlja Ćuprija	329	245	77	50	23	11	16	15	6	6	29	12	17	138	97		41	1	84	68	16
3	Dom zdravlja Jagodina	360	295	108	84	51	8	25	14	2	8	43	21	22	144	74	9	61		65	27	38
4	Dom zdravlja Despotovac	232	178	53	40	28	2	10	9		4	12	8	4	113	72		41		54	14	40
5	Dom zdravlja Rekovac	87	68	17	15	4	2	9	2			4	3	1	47	31	2	14		19	5	14
6	Dom zdravlja Svilajnac	229	178	47	36	24	10	2	6	4	1	11	5	6	120	76	7	37		51	10	41

6.2. Zaposleni u bolnicama

Zaposleni u bolnicama u Pomoravskom okrugu prema stručnoj spremi u 2009. godini

r. br.	Zdravstvena ustanova	Ukupno	Zdravstveni radnici																		NEMEDICINSKI		
			VISOKA STRUČNA SPREMA												VŠS			SSS			od toga		
			Svega	Svega	Svega	od toga						SVEGA	od toga		Svega	od toga		SVEGA	NIŽA STRUČNA SPREMA		administrativni	tehnički	
						lekari		specijalisti	na specijalizaciji	opštem medicine	ostalo		Med.sestre-tehničari	ostali		babice	ostali		20	21	22		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
		UKUPNO	1766	1406	355	337	290	36	11	2	6	10	166	98	68	869	632	52	185	16	360	101	259
1	Bolnica Paraćin	330	282	80	76	66	9	1	0	2	2	26	14	12	176	126	12	38	0	48	7	41	
2	Bolnica Čuprija	917	716	172	162	135	17	10	2	2	6	91	56	35	443	303	23	117	10	201	69	132	
3	Bolnica Jagodina	519	408	103	99	89	10			2	2	49	28	21	250	203	17	30	6	111	25	86	

U tri bolnice Pomoravskog okruga ima 1766 zaposlenih od kojih je 1406 zdravstvenih radnika ili 79,6%, lekara je 355 od čega 290

specijalista ili 80,9%, a tehničara 1035 ili 2,9 po lekaru.

7. KORIŠĆENJE I RAD USTANOVA PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Primarnu zdravstvenu zaštitu stanovništvu Pomoravskog okruga pružaju šest domova zdravlja u Ćupriji, Jagodini, Paraćinu, Svilajncu, Despotovacu i Rekovcu.

Ukupan broj zaposlenih u ovim ustanovama u 2009. godini bio je 1486 od čega je 282 lekara (165 specijalista ili 60%), 116 tehničara sa višom i 673 sa srednjom stručnom spremom. Nemedicinskih radnika je ukupno 317 ili 21,3% od ukupnog broja zaposlenih što je nešto iznad propisanih normativa prema Pravilniku (do 15%).

Broj korisnika primarne zdravstvene zaštite na teritoriji Pomoravskog okruga prema proceni Republičkog zavoda za statistiku za 2008. godinu je 218080 što je 773 korisnika po jednom lekaru i 276 korisnika po jednom medicinskom tehničaru. Broj medicinskih tehničara po lekaru je 2,8.

Detaljnije će korišćenje i rad ustanova primarne zdravstvene zaštite biti prikazano kroz pojedine službe primarne zdravstvene zaštite i to službe opšte medicine, službe za zdravstvenu zaštitu žena, službe za zdravstvenu zaštitu dece i školske dece, službe medicine rada i stomatološke službe.

7.1.Opšta medicina

U službama opšte medicine u šest domova zdravlja Pomoravskog okruga radilo je u 2009. god ukupno 109 lekara, od čega 48 ili 44,0% specijalista opšte medicine i 183 tehničara što je 1,7 tehničara po lekaru što je iznad predviđenog normativa (1:1). U skladu sa standardom Pravilnika o bližim uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti (» Sl. Glasnik« br.43/06), dom zdravlja Jagodina ima nedovoljan broj lekara u odnosu na standard, a ostali domovi zdravlja imaju više lekara od broja predviđenog standardom ili tačno koliko je i predviđeno (Paraćin i Svilajnac). Medicinskih tehničara ima u znatno većem broju od standarda u svim domovima zdravlja, izuzev doma zdravlja u Jagodini.

Služba opšte medicine Doma zdravlja u Paraćinu ima najveći broj korisnika po jednom lekaru 1589, a najmanji broj korisnika po lekaru je u Domu zdravlja Ćuprija, 861 što je znatno ispod standarda. Prosečan broj korisnika po lekaru u službama opšte medicine na teritoriji celog okruga je 1243, što je nešto ispod standarda koji propisuje Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti (**1600 odraslih stanovnika-korisnika po 1 lekaru**).

Kadar i korisnici u službama Opšte medicine

Zdravstvene ustanove	Lekari						Medicinski tehničari				Broj tehničara po jednom lekaru	Broj korisnika (19 godina i više)	Broj korisnika po jednom lekaru			
	Normativ	Ukupno	Opšte medicine	Na specijalizaciji	Specijalisti		Normativ	Ukupno	Sa višom	Sa srednjom						
					Br.	%										
DZ Despotovac	13	14	7	2	5	35,7	14	27	3	24	1,9	14246	1018			
DZ Jagodina	35	33	14	3	16	48,5	39	39		39	1,2	47151	1429			
DZ Paraćin	21	21	10		11	52,4	23	29	1	28	1,4	33373	1589			
DZ Rekovac	8	10	9	1		0,0	8	15		15	1,5	10420	1042			
DZ Svilajnac	12	12	1	3	8	66,7	13	28	2	26	2,3	13961	1163			
DZ Ćuprija	14	19	6	5	8	42,1	15	45	9	36	2,4	16355	861			
OKRUG	103	109	47	14	48	44,0	112	183	15	168	1,7	135506	1243			

Ukupan broj poseta lekarima u službama opšte medicine okruga u 2009. godini je bio 789178 što je 7240 poseta po jednom lekaru (**standard 7200 poseta**) i 5,8 poseta po jednom korisniku. Najveći broj poseta po lekaru 8339 je u Domu zdravlja Jagodina, a najmanje u DZ Ćuprija 5013 po lekaru. Zdravstvenu zaštitu najviše koriste korisnici DZ Rekovac 6,9 poseta lekaru po jednom korisniku, a najmanje korisnici doma zdravlja Paraćin 4,5 poseta po korisniku u 2009. godini. Broj poseta radi preventivnih pregleda je 28028 što je svega 3,55% od ukupnog broja poseta lekaru na nivou okruga.

Posete – korišćenje službe opšte medicine.

Zdravstvene ustanove	Posete									Broj poseta po jednom lekaru	Broj poseta po jednom korisniku		
	U ordinaciji kod lekara			Kućne			Radi preventivnih pregleda	Svega poseta lekara					
	Ukupno	Od toga prve	Ostalih med. radnika	Lekara	Ostalih med. radnika	I		Broj lekara					
DZ Despotovac	88020	25579	39550	2526	2538	4019	90546	14	6468	6,4			
DZ Jagodina	272373	81317	183576	2798	12610	8646	275171	33	8339	5,8			
DZ Paraćin	148442	26932	130215	1835	5063	7481	150277	21	7156	4,5			
DZ Rekovac	70135	23358	64500	1973	9800	2531	72108	10	7211	6,9			
DZ Svilajnac	76572	24003	53326	1225	5171	4545	77797	12	6483	5,6			
DZ Ćuprija	95251	15225	59105			806	95251	19	5013	5,8			
OKRUG	750793	196414	530272	10357	35182	28028	789178	109	7240	5,8			

7.1. Služba medicine rada

Zdravstvena zaštita radno aktivne populacije Pomoravskog okruga ostvaruje se u Službama medicine rada u domovima zdravlja okruga, osim Rekovca koji nema organizovanu službu medicine rada jer je u ovoj opštini stanovništvo pretežno ruralno. Ukupan broj lekara u ovim službama je 23 od čega je 18 ili 78,3% specijalista medicine rada. Broj medicinskih tehničara je 36 ili 1,8 po lekaru. Obezbeđenost lekarima na nivou okruga je uglavnom na nivou standarda Pravilnika o uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti (**1 lekar na 3000 radnika za specifičnu zaštitu i na 1600 za kurativu**), pa je najmanja obezbeđenost lekarima u Svilajncu 6005 korisnika po lekaru, dok je u ostalim ustanovama obezbeđenost adekvatna a najveća u Ćupriji 1269 korisnika po lekaru. Obezbeđenost medicinskim tehničarima je znatno iznad standarda u domu zdravlja u Ćupriji, a u Despotovcu i Jagodini ih je čak ispod standarda.

-Kadar i korisnici u Službi medicine rada

Zdravstvene ustanove	Lekari						Medicinski tehničari					Broj korisnika po jednom lekaru	Broj korisnika po jednom lekaru		
	Normativ	Ukupno	Opšte medicine	Na specijalizaciju	Specijalisti		Normativ	Ukupno	Sa višom	Sa srednjom	Broj tehničara po jednom lekaru				
					Br.	%									
DZ Despotovac	2	2			2	100,0	4	3		3	1,5	5189	2595		
DZ Jagodina	4	3			3	100,0	6	3	1	2	1,0	5100	1700		
DZ Paraćin	9	9			9	100,0	13	13		13	1,4	12800	1422		
DZ Svilajnac	2	1			1	100,0	4	5		5	5,0	6005	6005		
DZ Ćuprija	6	8	5		3	37,5	9	17		17	2,1	10152	1269		
OKRUG	23	23	5	0	18	78,3	36	41	1	40	1,8	39246	1706		

Ukupan broj poseta u Službama medicine rada je 175259 ili 7302 po lekaru što je 4,5 poseta po korisniku. Najveći broj poseta po lekaru ima DZ Svilajnac 18357 i DZ Paraćin 7986 poseta (**standard 7200 poseta**), a najmanji DZ Ćuprija 6133. Najveći broj poseta po korisniku 5,6 ima Paraćin, dok je prosek okruga 4,5 posete po korisniku za godinu dana. Od ukupnog broja poseta 93,7% je kurativnih a svega 6,3% poseta je preventivnih.

Posete i korišćenje Službe medicine rada

Zdravstvene ustanove	Posete									Broj poseta po jednom korisniku	
	Ukupno svih poseta lekaru	Posete radi periodičnih pregleda	Posete radi sistematičkih pregleda	Radi kontrolnih pregleda	Pregledi u cijelu zapošljavanja	U ordinaciji kod lekara					
						Ukupno	Od toga prve	Ostalih med. radnika			
DZ Despotovac	14352	67	347		184	13754	3144	725	7176	2,8	
DZ Jagodina	21619	599	4259	7	348	16406	5161	3723	7206	4,2	
DZ Paraćin	71871	4082	2875		211	64703	17932	10170	7986	5,6	
DZ Svilajnac	18357		1907		185	16265	5272	12005	18357	3,1	
DZ Čuprija	49060		603		84	48373	1209	24585	6133	4,8	
OKRUG	175259	4748	9991	7	1012	159501	32718	51208	7302	4,5	

7.3. Služba za zdravstvenu zaštitu žena

U službama za zdravstvenu zaštitu žena

tokom 2009. godine radilo je 23 lekara (78,3% specijalista) i 36 tehničara ili 1,6 po lekaru. Broj korisnika po 1 lekaru je 4188, pa se može reći da je obezbeđenost lekarima izuzetno dobra u svim opštinama (**standard 6500 žena po lekaru**), Najmanji broj korisnika po lekaru je u domovima zdravlja Svilajnac 2704 i Rekovac 2719 Posmatrajući broj lekara i tehničara u odnosu na normativ prema Pravilniku, u višku su lekari u Rekovcu i Jagodini 1 a u Paraćinu i Svilajncu po 2. Medicinskih sestara je više od propisanog normativa u Paraćinu, Rekovcu i Jagodini po jedna, Svilajncu 4 i Čupriji 8.

Kadar i korisnici u Službi zdravstvene zaštite žene

Zdravstvene ustanove	Lekari						Medicinski tehničari				Broj tehničara po jednom lekaru	Broj korisnika po jednom lekaru		
	Normativ	Ukupno	Opštne medicine	Na specijalizaciji	Specijalisti		Normativ	Ukupno	Sa višom	Sa srednjom				
					Br.	%								
DZ Despotovac	2	2			2	100,0	2	2		2	1,0	10210	5105	
DZ Jagodina	5	6		2	4	66,7	7	8	2	6	1,3	30876	5146	
DZ Paraćin	4	6		1	5	83,3	5	6	1	5	1,0	24750	4125	
DZ Rekovac	1	2			2	100,0	1	2		2	1,0	5437	2719	
DZ Svilajnac	2	4		1	3	75,0	2	6		6	1,5	10816	2704	
DZ Čuprija	3	3		1	2	66,7	4	12	4	8	4,0	14234	4745	
OKRUG	17	23	0	5	18	78,3	21	36	7	29	1,6	96323	4188	

Broj poseta po lekaru u 2009. godini se kreće od 2463 u Rekovcu do 5123 u Čupriji, prosek na nivou okruga je 3743 poseta što je znatno ispod standarda (**standard 6000 poseta**). Broj poseta po jednom korisniku se u 2009. godini kretao od 0,8 u Svilajncu, do 1,5 u Jagodini što pokazuje da žene nedovoljno koriste ovu vrstu zdravstvene zaštite u domovima zdravlja, trudnica je sve manje iz godine u godinu, a sve više se koristi privatna lekarska praksa. Broj sistematskih pregleda iznosi 20127 za ceo okrug a broj korisnika je 96323 iz čega proističe da je 20,9% korisnica obavilo sistematski pregled.

Posete – korišćenje Službe za zdravstvenu zaštitu žena

Zdravstvene ustanove	Posete						Broj lekara	Broj poseta po jednom lekaru	Broj poseta po jednom korisniku
	Ukupno poseta kod lekara	Posete u savetovalištu	Radi sistem.preg.	Radi kontrolnih pregleda	Ukupno	U ordinaciji kod lekara			
						radnika			
DZ Despotovac	7467	629	2562	260	4016	2575	536	2	3734 1,4
DZ Jagodina	21043	616	1604	484	18339	9961	5897	6	3507 1,5
DZ Paraćin	23975	655	5505	5505	12310	4704	8690	6	3996 1,1
DZ Rekovac	4926	32	487	25	4382	2139	803	2	2463 1,1
DZ Svilajnac	13299	306	4521	243	8229	2446	1943	4	3325 0,8
DZ Čuprija	15370	819	5448	967	8136	3281		3	5123 1,0
OKRUG:	86080	3057	20127	7484	55412	25106	17869	23	3743 1,2

7.4. Služba za zdravstvenu zaštitu dece

U službama za zdravstvenu zaštitu dece u 2009. godini radilo je 27 lekara od čega je 81,5% specijalista pedijatrije i 45 tehničara ili 1,7 tehničara po lekaru. Ukupan broj lekara je veći za 5 u odnosu na normativ za okrug ,a po opština veći broj lekara je u Čupriji i Jagodini po 2 i u Despotovcu 1. Medicinske sestre su u višku u svim domovima zdravlja, što je za teritoriju okruga ukupno 14 sestara više u odnosu na standard.

Broj korisnika po 1 lekaru je 544 na teritoriji okruga a gledajući po opština broj korisnika po lekaru se kreće od 276 u Rekovcu do 780 u Paraćinu, što pokazuje dobru obezbeđenost lekarima. (Prema Pravilniku o uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti, **850 dece- korisnika po 1 lekaru**).

Kadar i korisnici u Službi zdravstvene zaštite dece

Zdravstvene ustanove	Lekari				Medicinski tehničari				Broj tehničara po jednom lekaru	Broj korisnika (deca 0-6 god.)	Broj korisnika po jednom lekaru	
	Normativ	Ukupno	Opšte medicine	Na specijalizaciji	Specijalisti	Normativ	Ukupno	Sa višom				
	Br.	%			Br.	%						
DZ Despotovac	2	3			3	100,0	3	4	1	3	1,3	1521 507
DZ Jagodina	7	9		1	8	88,9	10	12	1	11	1,3	4942 549
DZ Paraćin	6	5		1	4	80,0	9	7		7	1,4	3900 780
DZ Rekovac	1	2		1	1	50,0	1	3			1,5	552 276
DZ Svilajnac	3	3		2	1	33,3	4	7	1	6	2,3	1641 547
DZ Čuprija	3	5			5	100,0	4	12	2	10	2,4	2137 427
OKRUG	22	27	0	5	22	81,5	31	45	5	37	1,7	14693 544

Najveći broj poseta u službi za zdravstvenu zaštitu dece po jednom lekaru u toku 2009. godine je bilo u Despotovcu 6557, a najmanji broj poseta po lekaru 1914 u Rekovcu. Prosečan broj poseta po lekaru na teritoriji okruga je 5524 (**standard 6000 poseta**), dok je svako dete u proseku u toku godine 8,9 puta posetilo lekaru. Od ukupnog broja poseta lekaru, 87% je bilo kurativnih poseta, a 13% preventivnih.

Posete – korišćenje Službe za zdravstvenu zaštitu dece

Zdravstvene ustanove	Posete											Broj poseta po jednom korisniku	
	Ukupno svih poseta lekaru	Posete radi sistematskog pregleda	Radi kontrolnih pregleda	u savetovalištu		U ordinaciji kod lekara			ostalih med. radnika	Broj poseta po jednom lekaru			
				Odojčadi	Ostale dece	Ukupno	Od toga	prve					
DZ Despotovac	19672	912	725	896	434	16705	7644	2061	6557	11,1			
DZ Jagodina	54174	4396	3105	3938	2190	40545	26080	35295	6019	9,4			
DZ Paraćin	30921	2297	1288	2716		24620	16106	24623	6184	7,2			
DZ Rekovac	3828	243	99	361		3125	757	2919	1914	5,9			
DZ Svilajnac	14801	1611	775	825	935	10655	6418	4658	4934	7,4			
DZ Ćuprija	25761	1629	2401	1338	1063	19330	12333	13347	5152	10,7			
OKRUG	149157	11088	8393	10074	4622	114980	69338	82903	5524	8,9			

7.5. Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

U službama za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji Pomoravskog okruga u 2009. godini radilo je 26 lekara od čega 18 specijalista pedijatrije ili 69,2%. Prema važećem normativu Pravilnika o uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti na teritoriji okruga ima 3 lekara više od normativa i to u Ćupriji i Jagodini po 2, dok je prema broju korisnika Svilajncu potreban još jedan lekar. Broj korisnika po lekaru kreće se od 900 u Ćupriji do 1818 u Svilajncu, dok je prosek okruga 1188 korisnika po lekaru što je nešto ispod **standarda od 1500 korisnika** prema Pravilniku o uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti, tako da je obezbeđenost lekarima dobra.

Broj medicinskih tehničara u ovim službama je 33, prosečno 1,3 po lekaru što je nešto više od propisanog normativa (24 tehničara), osim u Paraćinu i Jagodini čiji je broj tehničara ispod normativa.

Tabela br 42-Kadar u i korisnici u Službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

Zdravstvene ustanove	Lekari					Medicinski tehničari					Broj tehničara po jednom lekaru	Broj korisnika (7-19 godina)	Broj korisnika po jednom lekaru			
	Normativ	Ukupno	Opštine medicine	Na specijalizaciji	Specijalisti	Br.	%	Normativ	Ukupno	Sa višom	Sa srednjom					
DZ Despotovac	3	3				3	100,0	3	4		4	1,3	3467	1156		
DZ Jagodina	7	9	3		6	66,7	7	6	4	2	0,7	9636	1071			
DZ Paraćin	6	6	1	2	3	50,0	7	6		6	1,0	8223	1371			
DZ Rekovac	1	1	1			0,0	1	1		1	1,0	1432	1432			
DZ Svilajnac	3	2	1	1	1	50,0	3	5		5	2,5	3635	1818			
DZ Ćuprija	3	5			5	100,0	3	11	2	9	2,2	4498	900			
OKRUG	23	26	6	3	18	69,2	24	33	6	27	1,3	30891	1188			

Ukupan broj svih poseta lekaru na teritoriji okruga bilo je 163669 od čega 10,9% radi sistematskih i kontrolnih pregleda. Broj poseta po lekaru se kretao od 4696 u Rekovcu do 8873 u Despotovcu. (**standard godišnjeg broja poseta po lekaru je 6000**). Prosek za okrug je 6062 poseta po lekaru, što je na nivou standarda. Svaki korisnik je u proseku posetio lekara 5,5 puta (od 3,6 u Paraćinu, do 8,1 u Despotovcu).

Posete – korišćenje Službe za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

Zdravstvene ustanove	Radi kontrolnih pregleda	Posete			Broj poseta po jednom korisniku			
		U ordinaciji kod lekara			Ostalih med. radnika	Broj poseta po jednom lekaru		
		Ukupno	Od toga prve					
DZ Despotovac	26620	882	404	20681	10063	2215	8873	8,1
DZ Jagodina	58879	2142	5057	56588	33616	18637	6542	6,2
DZ Paraćin	28174	2436	149	25117	17329	16933	4696	3,6
DZ Rekovac	5674	528	621	3570	1072	3240	5674	4,1
DZ Svilajnac	19049	1573	1576	16296	9698	4150	6350	5,6
DZ Čuprija	33856	1280	1180	23589	11912	9056	6771	7,8
OKRUG	163669	8841	8987	145841	83690	54231	6062	5,5

7.6.Služba za zaštitu zdravlja usta i zuba predškolske i školske dece –

Stomatološku zdravstvenu zaštitu najmladima pružalo je 30 zubnih lekara od čega je 18 specijalista ili 60,0%. Broj korisnika po jednom lekaru na nivou okruga je 1520. Najveća obezbeđenost zubnim lekarima je u Domu zdravlja Čuprija sa 829 korisnika po lekaru. Obezbeđenost je u skladu da standardom (**1500 dece do 18 godina po lekaru**) i u Svilajncu i Paraćinu dok Jagodina, Rekovac i Despotovac nemaju obezbeđenost zubnim lekarima u dečjoj stomatologiji u skladu sa standardom.

Obezbeđenost tehničarima je nešto ispod normativa, gledano u celini nivo okruga.

Tabela br 44-Kadar i korisnici u Službi za zaštitu zdravlja usta i zuba predškolske i školske dece

Zdravstvene ustanove	Zubni lekari				Zubni tehničari				Broj tehničara po jednom lekaru	Broj korisnika	Broj korisnika po jednom lekaru		
	Normativ	Ukupno	Opštii	Na specijalizacij	Specijalisti		Normativ	Ukupno	Zubni tehničari				
					Br.	%							
DZ Despotovac	3	2	0	0	2	100,0	4	2	0	2	1,0	4998	2499
DZ Jagodina	10	6	1	1	4	66,7	13	11	3	8	1,8	14578	2430
DZ Paraćin	8	9	4	2	3	33,3	11	9	1	8	1,0	12123	1347
DZ Rekovac	1	1	0	0	1	100,0	1	0	0	0	0,0	1984	1984
DZ Svilajnac	4	4	2	0	2	50,0	5	3	0	3	0,8	5276	1319
DZ Čuprija	5	8	2	0	6	75,0	7	11	5	6	1,4	6635	829
OKRUG	31	30	9	3	18	60	41	36	9	27	1,2	45594	1520

Ukupan broj poseta kod lekara je 69871 ili 2254 po lekaru, nešto više od **standarda od 2400 poseta**. Najmanji broj poseta po lekaru ima Rekovac 306 a najviše Čuprija 3705. Prosečan broj poseta po korisniku se kreće od 0,6 u Paraćinu do 2,7 u Čupriji. Prosek na nivou Okruga je 1,5 poseta po jednom korisniku.

-Posete,izvršeni radovi i korišćenje Službe za stomatološku zdravstvenu zaštitu dece i školske dece i omladine

Opština	Posete		Izvršeni radovi						IZVRŠENI RADOVI							
									Ortodoncija						Lečenje mekih tkiva usne šupljine	
	UKUPNO POSETA	Od toga prve	Serijske	Plombirani zubi		Hirurške intervencije		Izvađeni zubi	Ostale intervencije	Prvi pregledi	Onto. terapeutske intervencije	Pokretni aparati	Fiksni aparati	Broj poseta po jednom lekaru	Broj poseta po korisniku	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Despotova	10033	2805	4517	908	241	980	8	71	144	61	0	40	3344	2,0		
Jagodina	21347	12469	2840	2592	253	3974	0	661	5818	702	0	336	2135	1,4		
Paraćin	7164	6276	2848	1340	1514	2562	0	2308	1905	403	0	860	896	0,6		
Rekovac	3366	424	1182	751	174	254	0	0	0	0	0	410	306	1,7		
Svilajnac	9435	2788	2335	1690	2255	778	598	0	489	124	0	7735	2359	1,7		
Ćuprija	18526	1408	3130	4008	94	1406	14660	538	2289	242	0	933	3705	2,7		
OKRUG	69871	26170	16852	11289	4531	9954	15266	3578	10645	1532	0	10314	2254	1,5		

7.7.Služba za zdravstvenu zaštitu usta i zuba odraslog stanovništva

Odraslotom stanovništvu stomatološku zdravstvenu zaštitu pružalo je 29 zubnih lekara od kojih je 21 specijalista ili 72,4%. Broj tehničara po lekaru je 1,5, a broj korisnika po lekaru 5948 za okrug što je odlična obezbeđenost lekarskim kadrom (**standard 1 lekar na 10000 odraslih za opštu stomatologiju**). Najveća obezbeđenost je u Despotovcu sa 2652 korisnika po lekaru a najmanja u Paraćinu sa 11081 korisnika po lekaru. U broj lekara su uračunati i specijalisti svih grana stomatologije za koje standard nije isti kao za opštu stomatologiju. Ako uporedimo stanje kadrova sa normativom, vidimo da postoji višak kadra u domovima zdravlja Despotovac i Ćuprija a manjak u Paraćinu, Rekovcu i Svilajncu.

Kadar i korisnici u Službi za zaštitu zdravlja usta i zuba za odrasle

Zdravstvene ustanove	Zubni lekari					Zubni tehničari					Broj tehničara po jednom lekaru	Broj korisnika po jednom lekaru	
	Normativ	Ukupno	Opšti	Na specijalizaciji	Specijalisti	Normativ	Ukupno	Zubni tehničari	Zubni asistenti				
					Br.	%							
DZ Despotovac	3	7	3		4	57,1	5	8	3	5	1,1	18566	2652
DZ Jagodina	8	8			8	100,0	12	14	5	9	1,8	55406	6926
DZ Paraćin	5	4	2		2	50,0	7	7	3	4	1,8	44325	11081
DZ Rekovac	2	1			1	100,0	2	2	2		2,0	9861	9861
DZ Svilajnac	3	2	1		1	50,0	5	5	3	2	2,5	18975	9488
DZ Ćuprija	3	7	2		5	71,4	5	8		8	1,1	25353	3622
OKRUG	24	29	8	0	21	72,4	36	44	16	28	1,5	172486	5948

Broj poseta po lekaru najveći je u Jagodini 2676, a najmanji u Paraćinu 984. Prosek okruga je 1553 poseta po lekaru u 2009. godini što je znatno ispod standarda mera izvršenja (**standard 3000 poseta godišnje**). Prosečan broj poseta stomatologu po jednom korisniku je 0,2 što je vrlo slabo korišćenje ove službe i to je karakteristično za sve zdravstvene ustanove okruga. Ovako slabo korišćenje stomatološke službe domova zdravlja je posledica postojanja velikog broja privatnih stomatoloških ordinacija, čije usluge pacijenti sve više koriste.

Opština	posete			izvršeni radovi				IZVRŠENI RADOVI										Broj poseta po jednom lekaru	Broj poseta po jednom korisniku
								protetski radovi				ortodoncija							
	UKUPNO POSETA	Od toga prve	Serijске	plombirani zubi	hirurške intervencije	Ostale intervencije	Totalne	Parcijske proteze	Članovi fiksnih proteza	Krunice	Prvi pregledi	Ortod. terapeutske intervencije	Pokretni aparati	Fiksni aparati	Lečenje mekih tkiva usne šupljine				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
DESPOTOVAC	8087	4135	373	1145	360	2213	144	130	97	118	62					171	1155	0.3	
JAGODINA	21405	8558	267	2417	241	6014	1287	271	235							70	2676	1.1	
PARAĆIN	3937	2404		510	420	1244		124	118							230	984	0.1	
REKOVAC	1569	585	21	201	38	475		40	50							14	1569	0.0	
SVILAJNAC	2851	346	126	520	601	813	673	59	82	21	230					320	1426	0.3	
ĆUPRIJA	7192	508	4049	1008	92	1785	117	174	158							111	1027	0.4	
OKRUG	45041	16536	4836	5801	1752	12544	2221	798	740	139	292	0	0	0	0	916	1553	0.2	

7.8. Hitna medicinska pomoć

U službama hitne pomoći na teritoriji okruga radi ukupno 40 lekara i 79 medicinskih tehničara , što je prema standardu pravilnika višak medicinskih tehničara (**standard - na 6000 korisnika 1 lekar i 1 tehničar a na dva puta još jedan tehničar**). Malo je specijalista u ovoj oblasti medicine, svega 29,27%, a 22,5% ih je na specijalizaciji tako da se očekuje kadrovsko jačanje ove službe. Kod Doma zdravlja Rekovac u hitnoj rade svi lekari doma zdravlja po utvrđenom rasporedu, odnosno služba nema stalne svoje lekare, pa iz tog razloga nisu ni prikazani u tabeli. Nedovoljan broj lekara prema broju korisnika ima Paraćin. Prosečan broj korisnika po lekaru za okrug je 5698, što je blizu standarda.

-Kadar u službi hitne pomoći

Opština	Lekari						Medicinski tehničari						Broj korisnika	Broj korisnika po lekaru		
	Normativ	Ukupno	opšte medicine	na specijalizaciji	specijalisti		Normativ	Ukupno	Sa višom spremom	Sa srednjom spremom						
					br.	%										
DESPOTOVAC	5	5	2	1	2	40.00	8	12	1	11	24481	4896				
JAGODINA	13	14	8	2	4	30.77	19	16	5	12	73957	5283				
PARAĆIN	10	5	2	1	2	20.00	15	14	1	14	58373	11675				
REKOVAC	2	0				0.00	3	14	2	11	12455	#DIV/0!				
SVILAJNAC	5	5	2		3	60.00	8	13			13	25372	5074			
ĆUPRIJA	6	11	5	5	1	16.67	6	10			12	33270	3025			
OKRUG	41	40	19	9	12	29.27	59	79	9	73	227908	5698				

Posete u službi hitne pomoći

Opština	P O S E T E								
	u ordinaciji kod lekara				kućne		Ukupno poseta lekara	Broj poseta po lekaru	Broj poseta po korisniku
	ukupno	od toga prve	ostalih medicinskih radnika	lekara	ostalih medicinskih radnika	lekara			
	5	6	7	8	9				
UKUPNO	96306	85164	88959	13200	10175	109506	2738	0.5	
DESPOTOVAC	8662	7941	6588	844	842	9506	1901	0.4	
JAGODINA	27073	27073	16957	4625	3618	31698	2264	0.4	
PARACIN	32699	32699	38130	2891	205	35590	7118	0.6	
REKOVAC	13489	3346	18800	1530	2200	15019	#DIV/0!	1.2	
SVILAJNAC	8484	8206	8484	1231	1231	9715	1943	0.4	
CUPRIJA	5899	5899		2079	2079	7978	725	0.2	

Ukupno ostvarenih poseta lekara u ovoj službi je 109506 pri čemu je 13200 kućnih poseta odnosno intervencija na terenu što je oko 12%. Broj poseta po lekaru je 2738 a po korisniku 0,5.

7.9. Laboratorijska dijagnostika

Služba biohemijske laboratorijske dijagnostike je kod Zdravstvenog centra Paraćin jedinstvena za bolnicu i dom zdravlja, pa je i kadar jedinstven tako da su normativi za kadar dati na nivou zdravstvenog centra. Prema, u tabeli 18 navedenim podacima, sve laboratorije okruga raspolažu sa 17 zaposlenih sa visokom stručnom spremom i 116 laboratorijskih tehničara. U poređenju sa normativom, visoko stručni kadar nedostaje u Rekovcu Jagodini i Čupriji, a u Paraćinu ih ima 8 viška. Laboranti su u višku , osim u Jagodini i Rekovcu. Normativi za kadar su dati prema broju korisnika, a ne prema broju analiza.

Kadar u službi laboratorijske dijagnostike

Opština	Visoka stručna sprema										Medicinski tehničari				Niža sprema	
	Normativ	Ukupno	lekari		farmaceuti		biolozi		specijalisti biohemičari		hemičari		ostali	Normativ	Ukupno	sa višom spremom
			svega	od toga specijalist	diplomirani	farmaceuti	biolozi	specijalisti biohemičari	hemičari							
UKUPNO:	13	18	7	6	0	0	6	2	3	97	112	1	111	9		
DZ Čuprija	2	1					1			20	26		26	3		
DZ Jagodina	4	2					1	1		31	21		21	1		
ZC Paraćin	4	12	6	5			3		3	26	38	1	37	5		
DZ Svilajnac	1	1					1			8	12		12			
DZ Despotovac	1	2	1	1				1		8	12		12			
DZ Rekovac	1	0								4	3		3			

Broj pacijenata u laboratorijama domova zdravlja je bio 309008. Ukupan broj izvršenih analiza je 1868077. Iz broja analiza po lekaru odnosno farmaceutu vidimo da je Svilancu i Despotovcu prema normativima po broju analiza (**1 lekar/farmaceut na 100000-120000 analiza**) potrebno 2 lekara/farmaceuta, dok je prema broju korisnika (1 na 40000 stanovnika), potreban jedan koliko oni i imaju trenutno. Domu zdravlja Čuprija prema broju analiza potrebno je 3 biohemičara, a ima samo 1, dok Dom zdravlja Rekovac nema u laboratoriji visoko stručni kadar. Zaposleni u Paraćinu rade analize i za bolničke pacijente , a u tabeli 51 su prikazane samo usluge za ambulantne pacijente .

Zdravstvena ustanova	Broj pacijenata	Hematološke analize	Biohemijske analize	Pregled urina	Ukupno analiza	Broj analiza po lekaru/farmaceutu
DZ Despotovac	43000	74553	97512	23584	195649	195649
DZ Svilajnac	45445	103858	90923	28674	223455	223455
DZ Rekovac	23229	14846	29813	5179	49838	0
DZ Jagodina	101623	275475	361588	43620	680683	340342
ZC Paraćin	62056	68442	164487	169108	402037	33503
DZ Ćuprija	33655	119132	131462	65821	316415	316415
UKUPNO	309008	656306	875785	335986	1868077	109887

7.10. Polivalentna patronaža

Kadar u službi patronaže

Opština	Normativ	Patronažne sestre			Broj korisnika	broj korisnika po patronažnoj sestri		
		UKUPNO	od toga sa					
			višom spremom	srednjom spremom				
		1	2	3	4	5		
UKUPNO	45	46	21	25	218080	4741		
Despotovac	5	7	2	5	23564	3366		
Jagodina	14	11	8	3	69984	6362		
Paraćin	11	8	4	4	56448	7056		
Rekovac	3	3		3	11845	3948		
Svilajnac	5	7	2	5	24251	3464		
Ćuprija	7	10	5	5	31988	3199		

Posete u službi patronaže

Opština	Ženama, trudnicama i porodiljama	Novorođenčadi i odojcad	Ostaloj deci	Posete obolelim licima	Posete zbog socijalnih i higijenskih prilika	Ukupno	Ukupno poseta po patronažnoj sestri
							1
UKUPNO	10991	11204	5171	17375	612	45353	926
Despotovac	1343	1279	1341	3753	306	8022	1146
Jagodina	3508	3755	1231	1731		10225	930
Paraćin	2777	2731	1465	1522		8495	1062
Rekovac	406	455	306	3097		4264	711
Svilajnac	1311	1028	286	3407	85	6117	874
Ćuprija	1646	1956	542	3865	221	8230	823

Patronažna služba je kadrovski pokrivena gledajući ukupan broj zaposlenih i potreban broj izvršilaca po normativima kadrova. Po pojedinim domovima zdravlja sagledavamo da su domovi zdravlja u Jagodini i Paraćinu uposlili manje patronažnih sestara nego što im to dozvoljava normativ, a više od normativa iskazano je u Despotovcu, Ćupriji i Svilajncu. Ukupan broj poseta po patronažnoj sestri se kreće od 711 u domu zdravlja Rekovac, do 1146 u domu zdravlja Despotovac. **Standard poseta iznosi 1200**, uočavamo da nijedna patronažna služba doma zdravlja sa Pomoravskog okruga nije uspela da dostigne standard.

8. KORIŠĆENJE I RAD STACIONARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Prema Planu mreže zdravstvenih ustanova, bolničku zdravstvenu zaštitu stanovništvu Pomoravskog okruga u 2009. godini pružale su tri bolnice i to:

- Okružna bolnica u Ćupriji sa 469 postelja;
- Opšta bolnica u Jagodini sa 270 postelja;
- Opšta bolnica u Paraćinu sa 171 postelja;

I dva stacionara internističkog tipa:

- Stacionar pri Domu zdravlja Despotovac sa 10 postelja;
- Stacionar pri Domu zdravlja Svilajnac sa 10 postelja;

Obezbeđenost bolničkim posteljama

U 2009. godini stanovništvu Okruga bilo je na raspolaganju 930 bolničkih postelja (469 Ćuprija, 270 Jagodina, 171 Paraćin, 10 Despotovac, 10 Svilajnac) odnosno obezbeđenost stanovništva bolničkim posteljama iznosila je 4,3 postelja na 1000 stanovnika. Kod Ćuprije je obezbeđenost prikazana u odnosu na broj stanovnika celog okruga jer se u Ćupriji leče i stanovnici ostalih opština na odeljenjima koja su za ceo okrug (okružna bolnica), dok bolnici u Jagodini gravitira deostanovnistva opština Rekovac i Svilajnac.

Obezbeđenost stanovništva okruga bolničkim posteljama u 2009. godini

Red. broj	Bolnice	Gravitirajuća populacija	Br. postelja	Br. poste. na 1000 st.
1.	Jagodina	93329	270	2,89
2.	Paraćin	56448	171	3,02
3.	Ćuprija	218080	469	2,15
4	Despotovac	23564	10	0,42
5	Svilajnac	24251	10	0,41
6	Ukupno	218080	930	4,26

Obezbeđenost bolnica medicinskim kadrom

Iz napred navedenih podataka može se videti da je stanovništvu Pomoravskog okruga u 2009. godini bilo na raspolaganju 930 bolesničkih postelja, koje je opsluživalo 249 lekara (225 specijalista ili 90,4%, 19 na specijalizaciji 7,6% i 5 lekara opšte prakse ili 2,01%) i 671 tehničar ili 2,5 na jednog lekara specijalistu. (**Reč je o kadru koji radi isključivo na odeljenjima na lečenju i nezi ležećih pacijenata , bez kadra iz pratećih bolničkih službi).**

. Struktura medicinskog kadra u bolnicama Pomoravskog okruga u 2009. godini samo na odeljenjima sa ležećim bolesnicima

Red br.	Bolnica	Uk.br. Lekara	Specijalista		na spec.		opšte prakse		br tehn.	po 1 lek. spec..
			br	%	br	%	br	%		
1.	Ćuprija	135.00	118	87.41	14	10.37	3	2.22	372	3.15
2.	Jagodina	66.00	64	96.97	2	3.03	0	0.00	158	2.47
3.	Paraćin	46.00	42	91.30	3	6.52	1	2.17	119	2.83
4.	Despotovac	1.00	0	0.00	0	0.00	1	100.00	12	#DIV/0!
5	Svilajnac	1.00	1	100.00	0	0.00	0	0.00	10	10.00
UKUPNO		249	225	90.36	19	7.63	5	2.01	671	2.98

Posmatrano pojedinačno po bolnicama, najveći procenat lekara specijalista u odnosu na ukupan broj lekara ima bolnica u Jagodini 97%, a najmanji u Ćupriji 87,7% (ako izuzmemmo stacionar u Despotovcu i Svilajncu). Što se tiče odnosa tehničara i lekara specijalista u odnosu na normative za bolničko lečenje, najpovoljniji odnos imaju stacionari domova zdravlja Svilajnac i Despotovac , dok je u bolnicama odnos ujednačen od 2,47 do 3,15 , a prosek okruga je 2,98. U narednoj tabeli prikazana je struktura medicinskog kadra u odnosu na broj postelja u pojedinim zdravstvenim ustanovama u 2009. godini.

Struktura medicinskog kadra u odnosu na broj postelja u 2009. god

Red br.	Bolnica	br postelja	Ukupan br. Lekara	Br. post. po 1 lek.	Br.lek. spec	Br.post. po lek. spec.	Br. med. tehn.	Br.post. po 1 tehn.
1.	Ćuprija	469	135	3.47	118	3.97	372	1.26
2.	Jagodina	267	66	4.05	64	4.17	158	1.69
3.	Paraćin	171	46	3.72	42	4.07	119	1.44
4.	Despotovac	10	1	10.00	0	#DIV/0!	12	0.83
5.	Svilajnac	10	1	10.00	1	10.00	10	1.00
Ukupno		927	249	3.72	225	4.12	671	1.38

Iz navedene tabele se može videti da je prosečan broj postelja po jednom lekaru specijalisti u svim stacionarima 4,12 i 1,38 postelja po jednom medicinskom tehničaru.

Može se iz podataka primetiti da sve tri opšte bolnice imaju ujednačen broj postelja po lekaru specijalisti , kao i po 1 tehničaru.

Na nivou okruga u bolnicama nedostaje 17 doktora medicine, 4 farmaceuta, 74 medicinskih sestara i 5 tehničkih radnika, dok su višak 1 zdravstveni saradnik i 26 administrativnih radnika. U opštoj bolnici Ćuprija nedostaje na nivou bolnice 12 doktora a najveći deficit lekara je na intenzivnoj nezi, dijalizi, prijemnom i laboratoriji. Medicinskih sestara nedostaje 52 i to najvise na odeljenjima na kojima nedostaju i lekari, a najvise na novoformiranim odeljenjima: Prijemno-urgentno i odeljenje intenzivne nege i lečenja. U ovoj bolnici postoji veliki visak administrativnih radnika 28, jer je veliki broj ovih radnika raspoređen po službama na poslovima fakturisanja usluga što standardom nije predviđeno, a postoji višak i u samoj upravi.

U bolnici u Jagodini najveća razlika u stanju i normativima je kod medicinskih sestara, kojih ima 6 manje od broja predviđenog normativom, a najveći nedostatak sestara je na i anesteziji.

U paraćinskoj bolnici postoji deficit medicinskih sestara 25 i to najvise na internom, laboratoriji, hirurgiji, a nedostaje i 4 tehnička radnika.

Stacionar Doma zdravlja Despotovac ima 6 medicinskih sestara u višku u odnosu na standard, a stacionar DZ Svilajnac 3 medicinskih sestara višak.

Pokazatelji obima rada, odnosno korišćenje bolničkih kapaciteta

Bolnice Pomoravskog okruga, uključujući i stacionare domova zdravlja Despotovac i Svilajnac su u 2009. godini lečile 37195 bolesnika (i **osigurani i neosigurani**) i ostvarile 263472 bolesničkih dana. Prosečna zauzetost postelja bila je 77,87%, a prosečna dužina lečenja 7,08 dana.

Obim rada bolnica u 2009. godini

Red. Br..	Bolnica	Broj postelja	Broj ispisanih bolesnika	B.O.dani	% zauzetosti postelja	Prosečna duž. Lečenja
1	Ćuprija	469	17425	130701	76.35	7.50
2	Jagodina	267	12183	83755	85.94	6.87
3	Paraćin	171	6865	42492	68.08	6.19
4	Despotovac	10	383	3355	91.92	8.76
5	Svilajnac	10	339	3169	86.82	9.35
UKUPNO		927	37195	263472	77.87	7.08

Najveću zauzetost odnosno iskorišćenost bolničkih postelja imala je bolnica u Jagodini 85,9%, zatim bolnica u Ćupriji 76,35%, bolnica u Paraćinu 68,08 %, a stacionari u Despotovcu i Svilajncu 91,9% odnosno 86,8%. Našim zakonskim regulativama je utvrđena optimalna iskorišćenost posteljnog fonda od 80- 85%. Smatra se da je ovaj pokazatelj funkcionisanja bolnica povoljan, ako ne prelazi 90% čime se doprinosi standardu lečenja i ako nije manji od 80%, čime se ostvaruje ekonomičnost u korišćenju bolničkih postelja. Na osnovu ovoga može se reći da je iskorišćenost postelja nedovoljna odnosno neekonomična jedino u bolnici u Paraćinu.

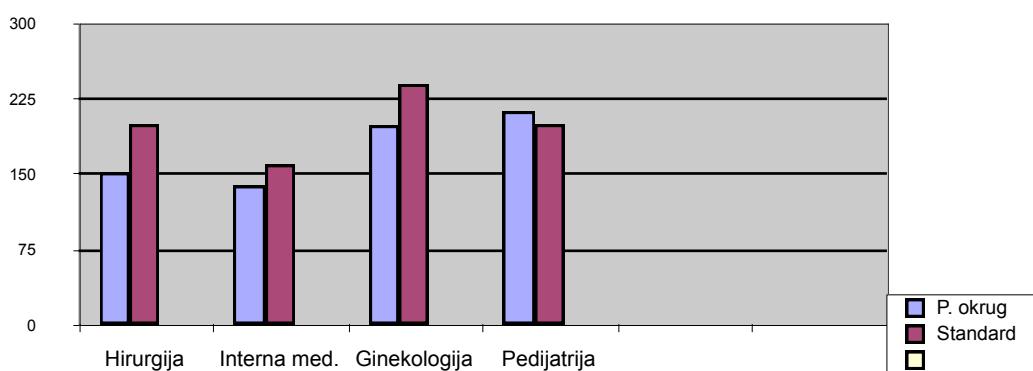
Što se tiče prosečne dužine lečenja bolesnika, najmanja je u Paraćinu 6,19 dana, zatim u Jagodini 6,8 dana, u Ćupriji 7,5 dana, u Despotovcu 8,76 dana , a u Svilajncu 9,35 dana.

Iz navedenih podataka moze se uociti daje prosecna duzina lecenja uglavnom u skladu sa standardom za pojedine grane, a najveća je u u stacionaru u Svilajncu gde se leci uglavnom gerijatrijska populacija.

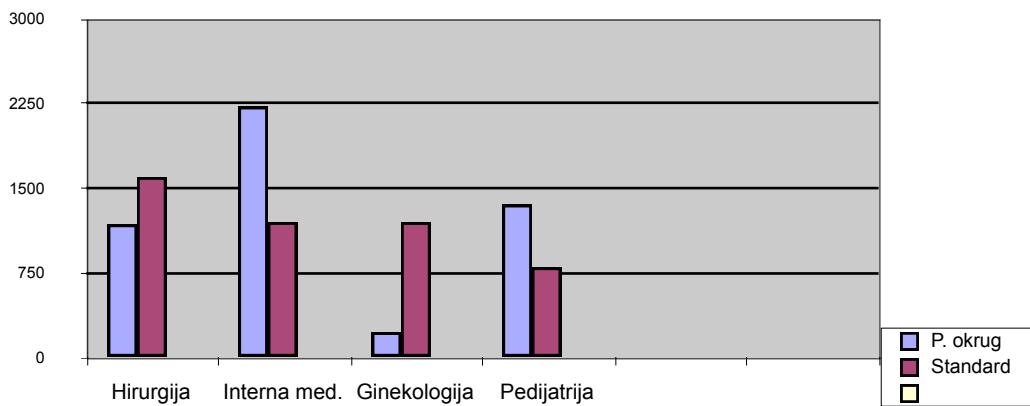
Prosecna zauzetost postelja pokazuje velike varijacije po pojedinim granama sto je najvise izrazeno u opstoju bolnici Cuprija koja ima i najvise bolnickih sluzbi specijalistickih i subspecijalistickih i najveci broj postelja u kojima se lece pacijenti sa teritorije celog okruga. U ovoj bolnici je potrebno napraviti bolju unutrasnju raspodelu postelnog fonda imajuci u vidu cinjenicu da mnoge sluzbe idu sve vise na lecenje pacijenata kroz dnevne bolnice gde god je to moguce.

Ispunjene standarda mera izvršenja za doktore medicine specijaliste u pojedinim bolničkim i polikliničkim delatnostima u 2009. godini, koje su definisane u Pravilniku o bližim uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti u zdravstvenim ustanovama i drugim oblicima zdravstvene sluzbe, pokazuje da je broj ležećih pacijenata po lekaru specijalisti u svim bolnicama manji u proseku od propisanih mera izvršenja (160-240) , pa je u Ćipriji prosečan broj ležećih pacijenata po lekaru specijalisti 147, u Jagodini 158 a u Paraćinu 131. Posmatrajući pojedinačno po službama uočava se da neke službe imaju prosek i veći od propisanih normativa –u Paraćinu pedijatrija, u Jagodini –pedijatrija, urologija, ortopedija, u Ćupriji-urologija, neurologija, infektivno. Broj specijalističkih pregleda po lekaru na nivou okruga je 1898 (po pravilniku od 1200-2000, osim na pedijatriji 800). Mora se naglasiti da u Jagodini i Paraćinu postoji veliki broj pregleda po lekaru u oftalmologiji, ORL i dermatovenerologiji (znatno više od Pravilnika), iz razloga što ove specijalističke službe nemaju stacionarni deo, pa bi za njih trebalo koristiti normative odnosno mere izvršenja za primarnu zdravstvenu zaštitu koje iznose 6000 pregleda po lekaru specijalisti, a ne 1200 odnosno 1600 koliko je za specijalističke službe sa pratećim stacionarnim delom.

Ispunjene standarda mera izvršenja za doktore medicine specijaliste u bolničkoj delatnosti (broj ležećih pacijenata po specijalisti) u 2009. godini

Ispunjene standarda mera izvršenja za doktore medicine specijaliste u polikliničkoj delatnosti (broj specijalističkih pregleda po specijalisti) u 2009. godini

Prosecan broj operacija po lekaru na teritoriji okruga je 160 (156 u 2008. godini), pri čemu je najveći prosek u Ćupriji 182, zatim u Paracinu 149 operacija po lekaru, , a najmanji u Jagodini 114 operacije po lekaru.

Stacionari domova zdravlja u Svilajncu i Despotovcu, nemaju odvojenu laboratoriju za pacijente stacionara vec se sve analize obavljaju u laboratoriji doma zdravlja, ali su analize za stacionarne pacijente posebno evidentirane i prikazane u prethodnoj tabeli. Laboratorija Zdravstvenog centra Paraćin je jedinstvena za primarnu i sekundarnu zdravstvenu zaštitu i kompletan rad je prikazan u tabeli, dok u Jagodini i Ćupriji domovi zdravlja, koji su samostalne ustanove imaju svoje laboratorije, ali i pri bolničkim laboratorijama postoji određeni broj analiza koji se radi za ambulantne pacijente. Ukupan broj realizovanih laboratorijskih analiza u bolničkim laboratorijama na teritoriji okruga je 2567192 pri čemu je 53% analiza realizovano za ambulantne pacijente.